

RÖGSI EGYKÖNYV
744013
Gyomaendrőd, Bányai u. 2/a

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

VIII. évfolyam 3. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat * 2001. március

KÖSZÖNTJÜK OLVASÓINKAT A HARMADIK ÉVEZREDBEN!

Márciusi napok Bécsben, Pozsonyban, Pestbudán

A forradalmi napok meghozták a lendületet a nemzetgyűlésben is.

A Pozsonyi országgyűlés március 18-án elfogadta a köztelhiviselésről, a jobbágytelkek váltásáról, a papi tizedről, az ősiségről, 20-án a sajtóról, 21-én az évenkénti országgyűlésről, a szabad királyi városokról, a községi választásokról, a Jász-kun és Hajdú kerületekről, 22-én a hitelintézetekről, a nemzeti őrségről és független felelős magyar minisztériumról, 23-án az egyetemről, a nemzeti színről, az ország címeréről és a színházakról szóló törvényeket.

Nem várták tehát, hogy ezeket a minisztérium terjessze be, mert ezek nem késhettek sokáig.

Március 25-én Kossuth kijelentette, hogy fölmentvén egyszer a jobbágyokat, ha a tett engedményeket akár csak egy részét akarnák is visszavonni, lángba borítja az országot. A rendet csak úgy lehet fenntartani, ha küldetését befejezve, az országgyűlés mielőbb szétoszlik; mert midőn az ország forradalmi állapotban van, mert „nem jó, ha működik olyan testület, melyhez követeléseket lehet intézni, minek vagy engedni, vagy ellenszegülni kénytelen, ami mindenképpen baj”.

E napon Batthyány bemutatta minisztériuma jegyzékét az országgyűlés előtt. Szemere Bertalan belügy-, Eötvös József báró, vallás és közoktatásügyi miniszter, s maga az elnök, Batthyány gróf is 38-35 évesek; Klauzál Gábor földművelési, ipar és kereskedelmi-, Deák Ferenc igazságügyi,

Kossuth Lajos pénzügyminiszter a 40-es évek derekán, Mészáros Lázár hadügyminiszter közel a hatvanhoz, Esterházy Pál herceg az Ausztriával fennálló közös viszonyok és külügyek minisztere közelebb a hetvenhez. Átmentek az élet iskoláján valamennyien. Magát az udvart is meglepte, hogy az új magyar kormányban a legdinamikusabb, legbölcsebb és az ország legvagyonosabb emberei vesznek részt. Bécs azonban vétót emelt, mert a hadügyeket akként kívánta szabályozni, hogy mivel a pragmatica sanctio következtében az ország az örökös tartományok közé tartozik, a „fegyveres serlegnek alkalmazását és katonai hivatalokra való kinevezés jogát” a király tartotta fenn magának. Az úrbírság eltörlését elvben ugyan elfogadta Bécs, mégis a kárpótlásra való törvényjavaslatot újabb tárgyalásra tűzte ki.

Batthyány a rendek együttes ülésén azonnal bejelentette, hogy társaival együtt

lemond, mert ily körülmények között nem vállalhat felelősséget.

Midőn 30-án a pesti nép erről a megtagadásról értesült, fegyvert akart fogni. Egész nyíltan követelték az önálló hadsereget, és a mindenben független minisztériumot. Nyáry Pál indítványára elhatározták, hogy, ha az udvar nem enged, ideiglenes kormányt alakítanak, s a haza ellenségének nyilvánítanak mindenkit, ki a kormánynak ellenszegül. Ugyanezen a napon újabb tárgyalás kezdődött Bécsben Ferenc Károly főherceg, Batthyány, Széchenyi, Eötvös miniszterjelöltekkel, a kancellária részéről pedig Szögyén László és Bartal László. Később érkeztek Hartig és Jósika báró. Végre a

megegyezés megszületett. „Zászló és kendőlobogtatással, kardcsörtetve, éljenezve fogadták a követek és hallgatók a királynak most ellenjegyzés nélkül kiadott leiratát, mely a minisztérium függetlenségével együtt látszott elismerni Magyarország függetlenségét.” Batthyányi ismét kész volt minisztériumának felállítására. A háború veszedelme elmúlt. A pesti közcsendi bizottság többsége szintén megnyugodott a leiratba foglalt hatásra.

„Láttam remegést, láttam sápadt arcokat – szólott Petőfi –nem szeretném továbbra is így látni nemzetemnek fiait; azért most leköve kardomat, elnyugtatom, de össze nem töröm.”

Nem a magyar nemzet fiain múlott, hogy nem így történt, s a kardok a magyar szabadság védelmében nem maradhettek hüvelyükben.

Császár Ferenc

Önök jogai van tudni...

hogy miről döntött a testület február 22-i ülésén

A polgármesteri beszámolóból megtudhatták a jelenlévők, hogy az Ipari parkunk iránt megkezdődött a befektetők érdeklődése. A polgármesteri tájékoztató szerint az első üzlet 3 hektárnyi területre kötötték, ezen kívül érdeklődik francia és német befektető cég is.

A „vitatott föld” néven elhíresült téma, mondhatnánk per, újratárgyalása február 26-án lesz a megyei Gyulai bíróságon.

Illés Zoltán országgyűlési képviselő, a parlamenti környezetvédelmi bizottság elnöke február 23-án fórumot tartott a polgármesteri hivatalban, délután 5 órakor.

A város ez évi költségvetési rendelet tervezete is egyhangú elfogadásra került. Nem is csoda, hiszen egy pénzügyileg stabil, alig 52 millió forint hiányt mutatnak a számok. A költségvetés végösszege: 2,5 milliárd forint, amelyből a működési kiadás: 1,3 milliárd, a felújítás 105 millió, a fejlesztések összege 979 millió, és tartalékban van még 184 millió forint. A fejlesztésekből mindenképpen említésre méltó: a szennyvíz csatorna építés, 500 millió forint, a kommunális hulladéklerakó 379 millió, új út építés 20 millió, millenniumi emlékmű 2 millió, városi jelleg erősítése 5 millió, átl. rendezési terv 8,7 millió forint. A felújításokból említésre méltó, a Vidólaposi csatorna, 21 millió, Kulich Gyula út 9 millió, kerékpár út 7 millió, Gyomai főtér 4 millió, Fő úti Gyógyszertár 3 millió, Endrődi Gyógyszertár 1,1 millió, Kossuth úti óvoda 3,8 Szabadság úti óvoda 1,2 Selyem úti óvoda 1,1, Öregszőlői óvoda 1,1 Közösségi ház 12 millió forint, Tájház 0,8 millió forint, Rózsahegy Ált. Iskola 4,3 2. sz. Ált. iskola 1,9 Gimnázium 2,8 Bethlen Szakképző 7 millió forint, Liget fürdő 3,8 millió forint. Az önkormányzatunk költségvetésében a bevételek alakulásából jól olvasható a Kormány azon szándéka, hogy a magyar gazdaság jó teljesítményének köszönhetően az önkormányzatoknak több pénzt tudjon juttatni. Olyan szerencsés időszak következhet, amikor az ország fejlődése egyszerre lehet gyors és kiegyensúlyozott. A kormány olyan gazdaságpolitikát folytat, amit joggal nevezhetünk önkormányzat barát politikának is, hiszen több pénzt juthat a fogyasztásra és a beruházásra is. Tetten érhető a város költségvetésében a központi költségvetés azon döntése, hogy idén 87, jövőre pedig 83 milliárd forinttal nagyobb összeggel járul hoz-

zá a helyi önkormányzatok kiadásaihoz. Az összehasonlítható állami források idén 12,4%-kal, jövőre pedig 10,5%-kal bővülnek. Ezen felül, idén hozzájutnak az önkormányzatok a gázközmű vagyon privatizációja miatt országos szinten 61 milliárd forinthez. Városunk önkormányzata ebből a forrásból mintegy 100 millió forint körüli összeget várhat.

Az átlagkeresetek idén átlagban 8,75%-kal emelkednek. Nőtt az Egészségbiztosítási Alaptól igénybe vehető összeg is. Tehát az önkormányzatunk idén a tavalytól jóval nagyobb összeggel gazdálkodik, a tavalyi tervezethez képest, +915 millió forint a költségvetésünk végösszege. A több pénz azonban önmagában nem elég! Szükséges, hogy hatékony gazdálkodással kerüljön felhasználásra. A kormány gazdaságpolitikai célkitűzésének megvalósítási záloga, hogy az önkormányzatok a rájuk bízott forrásokkal jól sáfárkodjanak.

A folyékony hulladékszállítás díjtételét kénytelen volt emelni a vállalkozók, hiszen a Vízművek 21%-kal emelte a vonatkozó díjtételeit. A szennyvíz szippantás díjtétele a lakosság felé 850 Ft köbméterenként, a közületek felé 1000 Ft. A WC tisztítás 1500 forint.

Elfogadásra került Kolozsvári doktor részére kijelölt ún. körzethatár.

Jóváhagyásra került a Civilszervezetek támogatási alapja, az Ifjúsági alap. Nagy és hosszú vitát váltott ki a város sport koncepciójának finanszírozása, de inkább csak a labdajátékokra korlátozódott a vita. Régi nótá, hogy a futballhoz ilyenkor mindenki ért, ezért hozzá is szóltak sokan. Jogos volt az a felvetés, hogy miért csak a labdajátékoknál vár el a testület minőségi eredményeket, célszerű lenne kiterjeszteni a többi sportágra is. De visszatérve a labdarúgás támogatására, teljesen kicsúcsosodott a hozzászólások során, hogy itt nemcsak a sportról, hanem sajnos a két városrész közötti még fel-fellángoló ellentétekről is szó van. Sőt, akinek egy kicsit jobb füle volt, kihallgathatta, a közelgő választásokra is beillő kampány szövegeket. Egy tény, a sportra fordítható pénz ettől nem lesz több. Be kellene látni, - bárkinek is fog fájni, - hogy kevés pénzből csak egy labdarúgó csapat támogatható. Hogy melyik, amelyik jobb eredményt tud elérni. A kevés pénz tovább felezgetni nem ésszerű. Sajnálatos tény, hogy többen nem akarnak szembe nézni a tényekkel. Végül is több módosító javaslat variációjaként született meg döntésként, hogy a Humánpolitikai Bizottság

meghozza a pályázatok alapján a támogatás összegére vonatkozó döntését, de annak csak az 50%-a kerülhet folyósításra az idény végéig. Idény záráskor jön az eredmények számbavétele, és amelyik labda csapat nem tud a teljesítménye alapján a bajnokság első kétharmadba kerülni, (vagy maradni) az a csapat nem kaphat a következő idényre támogatást. A megmaradt 50% újra elosztásra kerül. **Fontos tudnivaló:** a civilszervezetek, ifjúsági szervezetek, és más szerveződések számára, hogy a pályázati adatlapokat az önkormányzatnál Kóris Györgyné irodájában szerezhetik be, (telefon: 386-122/124 mellék) a pályázatok leadási határideje: március 30, déli 12 óra. Csak egy kiírásra lehet pályázni!

A közoktatási megállapodás keretében működtetett óvodák beszámolóiból a testület most a Dr. Csoma Antalné, Szabó Istvánné és Gíricz Ilona óvodavezetők beszámolóit hallgatta meg. A beszámolók arról tanúskodnak, hogy mind három óvodában színvonalas, szakmai munka mellett a gyermekek olyan környezetben tudnak játszva tanulni, amely ismerésre szolgál. A polgármester a testület nevében megköszönte a jelenlévő óvodavezetők munkáját.

A Fő út 5. szám alatti volt Kisegítő Iskola (volt Kalmár ház) bérbevétele pályázat útján elnyerheti, civilszervezet vagy párt szervezet, ha március 30-ig benyújtja pályázatát a Polgármesteri Hivatalba. **Pályázni lehet az Erzsébet ligeti teniszpálya bérbe vételére.** Itt is a határidő március 30. A pályázati feltételek 2500 forintért vehetők meg a Hivatal Pénzügyi és Vagyongazdálkodási osztályán. **A Tourinform Iroda pályázni fog a Széchenyi terv turizmus fejlesztési programja keretében a Gyomaendrődi Millenniumi Napok eseményeire.** A szükséges sajtóterület igényét a testület megadta, tekintve, hogy az iroda koordinálni fogja a város millenniumi rendezvényeit. A pályázathoz csatlakozó civilszervezetnek a rendezvény költségének 25%-át kitevő saját forrással minimum rendelkeznie kell.

Január 1-től a polgármester havi illetményét 290 ezer forintban, a jegyző illetményét havi 235 ezer forintban hagyta jóvá a testület (8,75%-os emelkedés). **A Gyomaendrődi Híradó március 1-től 77 Forintba kerül, az újságot Bíró Károly felelős szerkesztő a továbbiakban vállalkozási formában készíti.** **A Városi Könyvtár éves beiratkozási díját:** 14 év felettieknek 200 Ft-ban, aktív keresőknek 400 forintban, a késedelmi díjat 100 forintban hagyta jóvá a testület. **Egyirányú lesz a Damjanich utca az Apponyi utca felől.**

Császárné Gyuricza Éva

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacépes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL**

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

KÖZLEMÉNY

Domokos László országgyűlési képviselő, a Békés Megyei Közgyűlés elnöke, a Békés Megyei Területfejlesztési Tanács elnöke, nyilvános fórumot tart, melynek témája:

a Megyei Területfejlesztés Tanács által meghirdetett pályázatok ismertetése.

A fórum időpontja és színhelye:
március 7. de. 10.00 óra, a Polgármesteri Hivatal tanács-terme.

Ismét az 1 %

Kérjük olvasóinkat, hogy az alább felsorolt Gyomaendrődi civilszervezetekből válasszák ki azt az egyet, amelyet az adójuk 1%-ával szívesen támogatnak. Nehéz a döntés, mert sajnos csak egy szervezetre eshet a választás. Kérjük, ne mulasszák el a lehetőséget!

Városunk alábbiakban nevesített alapítványai, és egyesületei tisztelettel kéri olvasóinkat, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-ával támogassák céljaikat.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-13

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok ápolása, megőrzése, publikálása, az Endrői Füzetek további sorozatának, és Endrőd Monográfiája kiadása.

Adószám: 19056274-1-04.

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gelért Katolikus Iskola támogatása

Adószám: 18372276-2-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület, melynek célja élet és vagyonmentés a városban és körzetében.

Adószám: 18371608-1-04

Hallható Hang Alapítvány, melynek célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrődi Városi Sport Egyesület, célja a helyi ifjúsági sport támogatása,

Adószám: 18370827-2-04

Dr. Farkas János Alapítvány, melynek célja tehetséges endrődi fiatalok tovább tanulásának biztosítása.

Adószám: 19062255-1-04

Öregszülői gyermekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása

Adószám: 18376184-1-04

Templomokért Alapítvány

Adószám: 18450668-1-06

A Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány és az Endrődiek Baráti Köre Egyesület gyűjti az adományt a május 5-én felavatásra kerülő TIMÁR MÁTÉ emléket megőrző bronzszoborra. A szobor elkészítéséhez az önkormányzat is hozzájárul. Kérjük, aki tud, pénzzadományjal segítse terveink megvalósítását. Az adomány befizethető az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetnél. A befizetéskor írják fel: Timár Máté emlékére.

Az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet 53200015-11042095 számú számlára is küldhető az adomány.

Az Endrődiek Baráti Köre és a Honismereti Egyesület által az endrődi városrészben lévő Hősök Emlékművének felújításához adományokat gyűjt. Kérjük mindazokat, akik e nemes célért anyagi áldozatot hozni hajlandók, azt a Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány, Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetnél vezetett 53200015-11042095 számú számlájára fizethetik be. A csekkre írják rá: Hősök Emlékműve felújításához.

Az adományozók nevét lapunk nyilvánosságra hozza.

A Községi Ház március havi programja

4-én	17 órától	A Magányosok Klubja batyus bálja
5-én	18 órától	MKDSZ gyűlés
7-én	17 órától	A Magányosok Klubja nőnapj összejövetele
7-én	18 órától	A FGKP gyűlése
8-án	9-12 óráig	Ruha és cipővásár
8-án	18 órától	A Gazdakör Nőnapj összejövetele
10-én	17 órától	A Nyugdíjas Klub nőnapj ünnepsége
14-én	15 órától	Cukorbeteg Klubja
14-én	17 órától	Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet közgyűlése
17-én	18 órától	A Gazdakör vacsorája
27-én	10 órától	Gyermekszínház

A programváltoztatás jogát a rendezők fenntartják!

A Községi Ház
Működő közösségeinek összejövetelei

I. sz. Nyugdíjas Klub	Minden hétfőn 17-19 óráig (nyáron 18-20 óráig)
Gazdakör:	Minden csütörtökön 18-22 óráig. (Nyáron minden második csütörtökön 18-22 óráig)
Magányosok Klubja	Minden hónap első és harmadik szerdáján 17-22 óráig
Cukorbeteg Klubja	Minden hónap második szerdáján 16.30-tól (Az esetleges változásokról a tagok értesítést kapnak)
Sakk Klub	Minden csütörtökön 15-17 óráig (Várják az érdeklődőket!)
Galambász Egyesület	Előzetes időpont egyeztetés szerint
Méhész Egyesület	Előzetes időpont egyeztetés szerint

Kedves Gyomaendrődiek és helyi civil szervezetek!
Szeretettel várjuk Önöket a Községi Házban! Rendezvényeiknek, gyűléseiknek és családi összejöveteleiknek térítés ellenében helyet biztosítunk.
Forduljanak hozzánk!

Pályázati felhívás

Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület pályázatot ír ki: „Az endrődi Timár Máté” címmel Timár Máté írói munkásságának nyelvi és/vagy stilisztikai elemzését bemutató dolgozatokra.

A pályázat célja, hogy a gazdag endrődi tájnyelvi elemek- ragadványnevek, tájszavak, földrajzi nevek, szólások, közmondások; hangtani, szótani és mondattani jelenségek – írói művekben való megjelenését a diákok megismerjék.

A pályázaton részt vehetnek az alábbi települések középoktatási intézményeinek hallgatói: Békéscsaba, Dévaványa, Gyomaendrőd, Mezőberény, Mezőtúr, Szarvas, Szeghalom.

A kuratórium 10-20 oldalas dolgozatokat vár.

A sikeres pályamunkák között összesen 50,000.-forint kerül pályadíjként kiosztásra.

A pályamunkák beküldési határideje: 2001. április 15.

Cím: Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola Igazgatósága. 5502. Gyomaendrőd, Népliget u. 2.

Érdeklődni lehet a: 06 66 283-938-as telefonon, vagy e-mailen: endrodiiskola@bekesnet.hu

Ladányi Gáborné

igazgató

A legsikeresebb dolgozatot újságunkban folyamatosan közzé tesszük!

Iskolai beíratás időpontja Gyomaendrőd mindhárom általános iskolájában egyidőben lesz: 2001. március 19-20-21 (hétfő, kedd, szerda), 8-17 óráig.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

Sztanyik Bálint, az egyházi

Endrőd 1899 – 1984

Endrődön született 1899 februárjában. Édesapja Sztanyik József asztalos mester, édesanyja Varga Terézia, az apa második felesége (a dévaványai határban látható emlékkeresztben feltüntetett Kölesalmi Varga András, földbirtokeleszarmazottja) volt. Ettől az édesanyjától született leánytestvérei: Regina, Margit, Mária és Erzsébet. Fiatalabb fiútestvérei közül Dezső volt az első, majd Károly, és Balázs.

Bálint is asztalosmesterséget tanult és folytatott édesapja műhelyében. 1925-ben megnősült, feleségül vette Gubuznai Elek, akkor 16 esztendő Jolán nevű gyermekét, akinek édesapja az I. Világháború vérvivatarában odavesztett az olasz hadszíntéren. A frontról hazatérő ismerősök emlékezete szerint a háború utolsó időszakában került kórházba Udinében betegséggel, vagy sérüléssel, és minden valószínűség szerint ott is halt meg.

Egyébként a háború vége felé Bálintot is behívták katonának az olasz frontra, ahol egy aránylag könnyebb, de élete végéig enyhe sántításban megnyilvánuló, bokasérülést szerzett.

Házasságkötésük után, a szülői ház szomszédságában laktak, s ott született első fiúgyermekük László. Ebben az időszakban azonban, már tombolt a gazdasági válság, ami nem kedvezett az iparosságnak. Így hamarosan ők is Kondoros tanyára költöztek, ahol – Szabó Frigyes plébános hívására – Bálint elvállalta az egyházi – harangozó – munkakört lakásért és szerény fizetésért. Ott születet a házaspár második fiúgyermeké, Benő.

Szabó Frigyes 1931-ben megpályázta és elnyerte a szeghalmi plébániát, és Bálintékat is átcsábította Szeghalomra. Szeghalom az újonnan épített, alsó tagozatos elemi iskola portáján épült, szolgálati lakásban éltek 1944-ig. Az egyházi harangozó feladatok ellátásán kí-

vül Bálint elvállalta a két római katolikus iskola takarítását is, ami szerény összeggel növelte a négytagúvá bővült család bevételét. Emellett időről-időre némi asztalos munka is akadt, sőt tavasztól őszig még mezőgazdasági munkát is tudott vállalni a település Töviskesnek nevezett, Dévaványa irányába felvő külterületén. Ilyenkor a család többi tagja vállalta el a szükséges tennivalókat.

A család Endrődre történő visszatelepülésében bizonyára szerepet játszott, hogy Szabó Frigyes időközben elkerült Szeghalomról, s átvette a Nagyvárad közelében lévő Újpalota német ajkú lakosságának lelkipásztori ellátását, és közben megüresedett Endrődön az egyházi álláshely. Sajnos, nem sokáig örülhettek helyzetük rendeződésének. A háborús események áthelyeződése az ország területére 1944-ben azzal járt, hogy előbb az elsőszülött fiút vitték el a többi leventekorú endrődi fiúval együtt, majd Bálint is megkapta a behívóparancsot. Szerencsére, 1945 tavaszán mindketten hazakerültek épségben, s a család otthon maradt tagjai a Szeghalom született harmadik Endre gyermekükkel együtt is életben voltak. Így Bálint még hosszú éveken át szolgálhatta az egyházközséget, és válhatott az endrődi lakosság nagy hányadának közismert „Bálint bácsi”-jává. Ha most, mi élő és emlékező endrődiek visszatekintünk áldásos munkájára, elmondhatjuk, hogy tisztalelkű, egyenes beszédű hívő ember volt. Ma nevezhetnénk „tanúságtévének” is. Az endrődi nagy templomnak, az iparos sekrestyének, a papi sekrestyének minden gondja az övé volt. Megszokott pontossággal, megfontoltsággal készítette ki mindennap a következő napra szükséges miseruhákat, a miséhez szükséges eszközöket, a gyászmiséhez az akkor használatos katafalkot. Ünnepi ceremóniás tárgyakat nagy tisztelettel, katonás rendben tartotta. Nem kellett ám keresni egy füstölőt, vagy temetési keresztet! A halott hozzátartozóit gyakran útba igazította és velük együtt érzett gyászukban is. A harangok „melyek az árvát is elsiratták” kézzel húzottan még szomorúbban szóltak. (Vagy ezt csak mi éreztük így, akiknek hozzátartozóit siratta?) A nyitás-zárás is az ő feladata volt, gyakran csendesítette le szelíd szóval a miseruhákon versengő ministránsokat. Halk szavú, kevés szóval sokat mondó, az Oltáriszentség előtt minden elmenetelkor térdet hajtott. Az akkori idők gúnyosságát szó nélkül tűrte.

1960-ban súlyos csapás érte a családot. Bálint elvesztette feleségét, a gyermekkel édesanyjukat. A gyógyíthatatlan betegség 50 éves korában vetett véget a fiatalasszony életének, akit hiába kezeltek a főváros legjobb felszerelt intézeteiben az akkor legkorszerűbb módszerekkel, végül a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Barátja Vaszkó Mihály az egyháztanács elnöke jó barátja volt, aki özvegységében is vigasztalta, bátorította: „Meg kell nősnöd Bálint, hiszen Endre fiad még tanuló.”

A gyászidőszak elmúltával, Bálint újra is megnősült. Elvette az első feleségére meglepően hasonló Tímár Etelkát. Nyugdíjasként a nép szomorúsággal és tisztelettel jelent meg az ő általa kiszolgált misén, melyet nagy meglepetésére a hívek rendeztek, és ő könnyezve hallgatta a püspök, a plébános, és Vaszkó Mihály búcsúzó szavait.

Nyugdíjba vonulása után annak házába költöztek a Plébánia Hivattal szemben lévő szolgálati lakásból, a Körgát mellett, a Polányi Máté utcában álló házba. A szerény nyugdíj kiegészítésére, itt is folytatta eredeti foglalkozását, bútorokat javított, néha még újakat is készített. Nem túlságosan hosszú betegség után, 1984. júniusában hunyt el 85 éves korában. Valamivel később meghalt második feleségével együtt, Endrődön, a Központi Temetőben nyugszik.

Most ennyi idő távolából is köszönjük Neked Bálint bácsi az „Úr szolgálatát”. Amíg élünk emlékezni fogunk rád.

Vaszkó Irén

Madifol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

METÁL STOP
VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek, háztartási kisgépek
Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Füredőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Régi utcák, utcanevek Gyomán - III.

Utcanév történeti sorozatomnak ezt a részét sajnos, helyreigazítással, kell kezdenem, s ezért elnézését kérem a szíves olvasóimnak. A sorozat I. részében azt találtam írni, hogy a „Hősök útja felső része hajdan volt már vásártéri utca, Kner utca...” A Hősök útjának ez az a része lenne, ahol a gimnázium, szakközépiskola is van s kezdődik a most Fő utcának nevezett úttól, egészen ki a folyó Körözsig, s a „Somogyi Béla út” zárja le. Hát a hiba ott van, hogy az a Hősök útjának nem a felső, hanem az alsó része. Ugyanis a magyar régiségben a patak, vagy folyómenti, vagy más vízfolyásmenti részen települt falvak, városok árelleni része mindig felsőrész, az ármentére eső rész az alsórész. Ez Gyomán is így volt. Nem térszint kiemelkedés vagy annál alacsonyabb rész adta tehát az elnevezést. E két esetben egészen más megjelölést, elnevezést alkalmaztak. Így pl. az alacsony fekvő terület; lapos, vagy laponyat, hajlat, ha ez időszakosan víz járta is volt, akkor rét, réteshely, semjék, tájszóval danca. A magasan fekvő rész; domb, halom, hát, hátság rész, sziget. Gyomai példánkkal élve „Felső risz” volt, „Mirhó innen, Mirhóhát, Kistrét, Búcsi sziget”, „Alsó risz” volt „Danca innen, Dancahát, Fegyvernek, Nimetváros”. A református Nagytemplom volt a középpont, amihez viszonyították az egyes részterületeket.

A folyóhoz viszonyítva, az ahhoz közelebbi rész szintén felsőrész az attól távolabbi rész alsó rész, illetve utak, utcák esetében is, mint Gyomán a Hősök útja felső része hajdan Felső-Berényi út is volt, az alsó rész Alsó-Berényi út, ami most Bajcsy Zsilinszky út.

Tisztázva tehát a régi földrajzi névi fogalmakat haladjunk tovább utcáink történetében és a Kálvin János utcába érve, elmondhatjuk, hogy ennek előtte Lenin út volt. Ezt megelőzően pedig 1883-tól Újvilág utca, 1906-tól Gróf Széchenyi István utca. Hogy aztán mikortól lett felmagasztalva Lenin útra, talán nem nehéz kitalálni.

A Budai Nagy Antal utca elébb volt 1906-tól Új utca, ugyanis akkor itt az „új osztásokon” kezdték házaikat építeni a lakosok. 1931-től kapta a Nagyatádi Szabó István utca elnevezést.

A Mikszáth Kálmán utca elébb Új-sor nevet viselt, ugyancsak az „új osztásokon”-i építkezések okán, majd 1931-től Mikszáth utca lett. A dzsentri ostromozója, a jó palócok, tót atyafiak hiteles írója átesett az osztályharc rostáján. Bár adná az Isten, hogy most is sok-sok írását kellene kötelezőn olvasni az iskolákban.

A mostani Lehel utca 1906-tól nevezetik így, annak előtte 1851-től már írásban is Búcsi sziget utca. Egy kisebb sziget emelkedett itt ki a vízjárta részből, és ezen lakott Búcsi nevezetű család. S még hozzáteszik nagy időt megélt atyafiak (ezt még valamikor az 1950-es évek elején hallottam), hogy amikor korábban legalább kétszer kiáradó Körözsa a Fűzfás-zug felől megszaladta a Magtárlapos nevű részt (a mai vasútállomás és tággabb környéke), akkor még nem lévén vasúti töltés az útjában szétterült ki egészen a Bánom kert elejére. Hónapokig lehegett sok szép halat fogni. Búcsi szigeten volt a halászsoknak tanyájuk. Ott száritották a hálót. Ott főztek, éltek a természet hasznát, amit a Mindenható nekik megadott. Hasították, száritották, hordókba lesózták a halat, azonmód szekereken szállították az Arad környéki oláh pópáknak. Akik aztán bőjtöt rendeltek el a hiveiknek. Jól járt mindenki. A halászsok is, meg a pópák is. Így mesélték nekem.

A Dobó István utcát nevezték régebben Mirhógát utcájának, merthogy az utca elején torkollik bele a most már holt Körözsa, ama nevezetes sokat emlegetett Mirhó. Nem lehetetlen, hogy még régebben ez az utcavolt Egei utca, illetve Sirató-zug utca. Amikor az Egei út Felsőberényi út, majd Hősök útja lett, folytatása az irányt követve maradt Csonka Egei út. Elhalványodva az emlékezetben elpusztult Ege falu emléke, a templom, a házak helyét mutató Sirató-zugról lett 1851-től egy darabig Sirató utca. Régi térképekről, s iratokról ezt lehet kiböngészni.

A Hunyadi utca 1906-tól viseli e nevet, de névtelen utcaként igen régen létezik, átjárást biztosítva a telkek között a nagyobb utcákkal párhuzamosan. Az 1816 évi „regulációs” térképen már világosan felismerhető vonalvezetése. Lehet, hogy éppen ekkor „nyitatta” meg az előjáróság „keresztutca”-ként. A gyomaiak csak úgy mondták ezt az utcát; „Közök”. Merre jöttél? A „közökön”, vagy „elmentem a közökön”.

A Béke utca 1851-től volt „Poczos kert vagy Poczos utca”. 1906-tól Bástya utca. Pocskerti

utca nyilván azért volt, mert az „Öreg, illetve Új Poczos nevű szőlőskerteknek irányult az utca vonalvezetése. Azt, hogy milyen elgondolásból lett Bástya utca, nem tudjuk. 1931-től Kálmán Farkas utca lett. Kár, hogy a református egyház nevezetes lelképásztora, s mégnevesebb egyházi zenetörténész, énekszerző nem kapta vissza az öt igencsak megillető „utcáját”.

Cs. Szabó István

Március 8. Nőnap

Ezen a napon szerkesztőségünk köszönti minden nő olvasóját, leányokat, mamákat, nagymamákat, dédikeit. Ebből az alkalomból adjuk közre Márton Gábor nyugdíjas tanár úrnak, szerkesztőségünk tagjának egyik ifjúkorú versét, amikor még az Ó karja is „vaskapocs” volt szerelme derekán.

Átkozz meg!

Hullass rám nehéz, súlyos átkot, hogy szűrő inda fussa be utam, maró méreg vonja be számat, hogy szavamát meg ne hazudjam!

Futó lábam nyűgben sínylődjön, hogy ne tudjon más után futni! A két karom csüngjön le bénán, Hogy ne tudjon mást átkarolni!

De ha látlak, oldd fel az átkod: legyek bátor, erős szabad, vaskapocs legyen két karom, mely átfogja a derekad!

És tartson csókunk pirkadásig, addig, amíg az álomhadak a fénytől dermedtté megütve szédülten ködbe omlanak!

Márton Gábor

A Kereszténydemokrata Szövetség az alábbi felhívást teszi közzé, és gyűjti az aláírásokat:

„Kérjük az országgyűlést, hogy a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség kezdeményezésére törvényes eszközökkel biztosítsa:

- a vallásszabadsággal senki ne élhessen vissza,
- ne működhesen egyházként (felekezatként, vallási közösségként) olyan szervezet, amely gazdasági, politikai vagy pszichikai befolyásolás céljából alakult,
- a társadalomra veszélyes, romboló szekták tevékenységét korlátozzák, vagy tiltsák be.”

Mindent egy helyen a Piktör Boltban!

Gyomaendrőd, Fő út 212.

(telefon: 66/283-079)

Déaványa, Árpád út 47

(telefon: 483-318)

Kapható!

Festékek, lakkok, ecsetek,

Szerszámok, zárok, vasalások, és linóleumok.

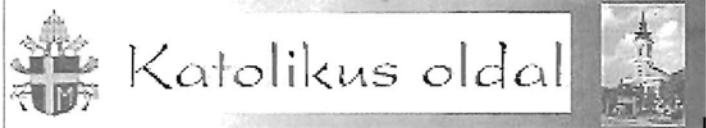
Padlóburkoló lapok minta után.

hozzá ragasztók, fugázó aljzat kiegyenlítő.

TIKKURILA Szómitógépes színkeverés.

Több mint 2001 színből választhat!

Katolikus oldal

MÁRCIUS HÓNAP ÜNNEPEI

4. vasárnap: **Nagyböjt 1. vasárnapja**
 11. vasárnap: **Nagyböjt 2. vasárnapja**
 18. vasárnap: **Nagyböjt 3. vasárnapja**
 19. hétfő: **Szent József**
 25. vasárnap: **Nagyböjt 4. vasárnapja**
 26. hétfő: **Gyümölcsoltó Boldogasszony**

BEMUTATJUK...

Most akit, vagy akiket be kellett volna mutatnom, név nélkül kell megtennem. Olyan emberek ők, akik nem szeretik a nyilvánosságot, de Isten országát építik így is. Élik mindennapjaikat, nekik is sok a gondjuk, bánatuk, de mindig új erőre ebrednek. Egy ilyen emberrel beszélgettem.

- Kérdéseimre, hogy mi a szeretet, ezt a választ kaptam: „Az, amikor jót teszek azokkal, akik a legjobban gyűlölnék!”

Valóban milyen hatalmas hit van ennek az embernek a lelkében, amikor kapásból azt válaszolja, és ezt csak megerősítem, mert tudom, hogy kiről van szó, ezt „ismeretlen” testvérünk megtette. Tanulhatunk ebből az egy mondatból.

- Mi a hit?

Tudod, a hit nélkül az ember közelít a négy lábúakhoz. Nélküle nincs az életnek értelme. Isten mindenütt ott van, ahol nem is sejted. Figyeld mozdulataidat, cselekedeteidet, és rájössz valamire: ez sem volt véletlen,

az a hit, a te hited! Enélkül nincsenek hétköznapjaid és ünnepeid sem tudsz, mert céltalan vagy és bolyongsz. Látod, ezért is van a hit.

- Mit tenne másként, ha újra kezdené az életet?
 Ugyanezt és ugyanígy. Igaz beteg vagyok, de a betegség is egy ajándék. Most jöttem haza a kórházból, és minden nap minimum tíz látogatóm van. Az Úr Jézus meggyógyított, de csak azért, mert én is akartam. Beszélgetek vele nap-mint nap, és mindig megsegített. Tudod, hogy milyen jó, hogy itthon vagyok! Látom a napot, érzem a fák, virágok illatát, és ami a legfőbb: szeretnek az emberek. Valaki mindig segít rajtam valamit. Fiaim, ezt tegyék ti is, önzetlenül és türelmesen. Ne siessetek már annyira! Költözzön a szívetekbe a szeretet, és meglátjátok, akkor szinte minden könnyebben megy.

Köszönöm a beszélgetést, és köszönjük a jó tanácsokat. Rajtunk a sor, hogy a harmadik évezred küszöbén is megőrizzük hitünket, és eszerint éljünk.

fr. Ungvályi János

Az oldalt szerkeszti: Iványi László plébános

Bérmálás Endrődön

2001. október 14-én délelőtt 9 órakor Endrődön bérmálás. A bérmálás a keresztény nagykorúság szentsége, ezért komolyan fel kell rá készülni.

Feltételei:

- A bérmálandó meg van keresztelve, és már volt elsőáldozó (korábban, nem az idén).
- Alsó korhatár: betöltött 13. életév. Felső korhatár nincs, ezért kérjük, hogy jelentkezzenek felnőtt fiatalok, vagy a bérmálásból annak idején kimaradt idősebbek is!
- Megfelelő előkészület, oktatás, iskolásoknál rendszeres hittanra járás. A bérmálkozás előtt külön felkészítő oktatást is meghirdetünk, melyet később fogunk közzé tenni.
- Vasárnapi rendszeres templomba járás.

MÁRCIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor. Keresztút nagyböjtben: péntekenként 5 óra, vasárnap az esti mise előtt.

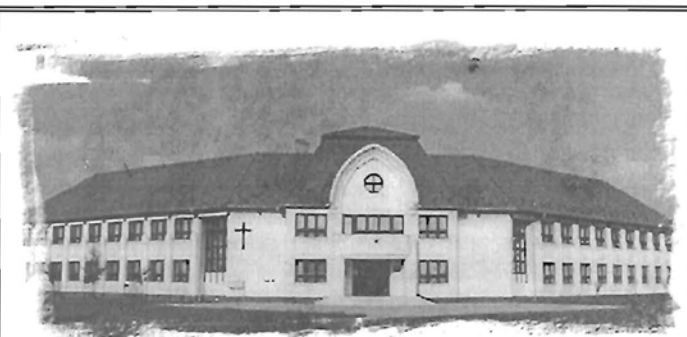
Nagyböjti lelkigyakorlat Endrődön és Hunyán: április 5-6-7-én, csütörtök, péntek, szombat. Vezeti: Stanisław Starostka
Szent Gellért Iskola kápolnájában
 március 11-én és 25-én, vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 16 órakor. Nagyböjtben keresztút péntek reggel a 8-as mise után. Nagyböjti lelkigyakorlat: április 2-3-4. hétfő, kedd, szerda. Vezeti: Iványi László endrői plébános

A 21. SZÁZADBAN IS ÖNÖKÉRT!

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola az idén is szeretettel várja a Kedves Szülőket gyermekük beíratására március 19-20-21 (hétfő, kedd, szerda), 8-17 óráig.
 Helye: Szent Gellért Katolikus Általános Iskola.
 Körzethatárunk Gyomaendrőd Város egész közigazgatási területe

A kereszt elfogadása

és Istennek a „gyöngesége” erősebb az embereknél” (1. Kor.)

Kitárt karokkal
 és kitárt lélekkel
 veszed válladra a keresztet
 és minden szenvedését és gyalázatát.

Uram!
 Hogy tudtad iszonyat nélkül
 magadhoz ölelni ezt a nagy
 ellentmondást?

Te, az élet teljessége és forrása,
 hogy tudtad e fájdalmas utad
 társául venni
 az élet elnyelő
 és minden emberi méltóságot
 megsemmisítő
 bitófát?

Képtelenkedéseimet
 és ámulataimat
 csak apostolod szava oldja meg:
 „Istennek „balgasága” bölcsőbb az
 embereknél

Isteni mesterfogással
 azt akartad,
 „hogy ahonnan a halál származott,
 onnan támadjon az élet:
 a bűn fáján győzze le
 Urunk Jézus Krisztus”
 (Szent Kereszt prefáció)

Add, Uram,
 hogy ne botránkozzam
 a keresztteken
 és keresztjeimen
 ne kerüljem el azokat, ha kínálad,
 de Veled,
 és lelkeddel
 ragadjam meg úgy,
 mint aki életét és megváltását viszi.

Könyörülj rajtunk, Uram!
 Könyörülj rajtunk!

„Ha hitnek pajzsát tartod, rajtad az idvesség sisakja is”

Emlékezzünk együtt

1999. június 4-én, pénteken, férjemmel otthon jártunk Gyomaendrődön, a szüleinket meglátogatni.

Füledt nyári nap volt, a szél sem rebent, izzott a levegő.

Minden egy kis megváltó esőért fohászodott, mely felfrissíti a levegőt, megöntözi a kerteket, feléleszti a fonnyadozó növényeket, lemossa a fákat, átöblíti, kitisztítja a poros alföldi utcákat.

A fohász meghallgatásra talált.

Délután esőfelhők gyülekeztek az égen, estefelé a távolból dörögni kezdett az ég, egyre jobban cikáztak a villámok, megkezdődött az égi háború. Feltámadt a szél, és nagy, ólmos ritka cseppekben megeredt az eső, de egy gyors zuháré után rögtön vége is lett. Kissé lehült a tikkasztó meleg és frissebb lett a levegő, de elégedetlenül nyugtáztuk; ez kevés volt. Nagy esőnek indult, de elvonult Endrőd felé. „Hunyán, ott biztosan nagy zivatar lesz.” – állapította meg gyakorlatlan édesapám a dörgések távolodó hangjából és a felhők vonulása alapján. Másnap korán reggel a rádiót hallgatva a hírekből tudtam meg, hogy éjszaka 22 óra 29 perckor, a hunyai Szent László templomba belesapott a villám, a templom teljesen leégett. Csak a szétégett falak füstös csonkjai meredeztek az ég felé.

Mozdulatlanul hallgattam és döbbenettel vettem tudomásul, hogy gyökereimig hatoltak a lángok. Ebben a templomban mondták ki szüleim 59 éve a boldogító igent, hogy jóban-rosszban együtt küzdenek „holtomiglan, holtodiglan”. Itt szerették volna a hatvanadik házassági évfordulójukon a megfeszítőt útravalót megkapni. Innen búcsúztattuk anyai nagyszüleimet is, mikor végső útjukra kísértük a hunyai temetőbe és itt kértük, hogy „az örök világosság fényeskedjék nekik”.

Férjemmel azonnal autóra ültünk és kimentünk Hunyára, hátha tudunk legalább lelki segítséget nyújtani az ott élőknek, ha már a tűzoltásban nem is segíthetünk. Mindkettőnknek az volt a véleménye, hogy óriási kár ért valamennyiünket – a tűz martalékvá vált az Isten háza. A látvány, riasztóbb volt, mint amilyenre számítottam. A kiégett, üszkös, vizes, az ég felé meredező csonka falak és az imitt-amott még izzó hamu fojtott párat lehelt ki. A kiégett ajtók és ablakok vakon tátogtak és a megroggyant, félrebillent, elszenesedett toronyból a törmelék közé zuhant harang a földre hullva összeolvadt.

Férjemmel elhatároztuk, hogy minden erőnkkel segítünk egy új templomot építeni. Nekem államalapító szent királyunk törvényei jutottak eszembe, melyekben megparancsolta magyar népének, hogy „vasárnap mindenki menjen templomba, öregek és fiatalok, férfiak és nők, kivéve azokat, akik a tüzet őrzik”. Előírta hogy „tíz falu építsen templomot”. Akkoriban pedig nyolc-tíz ház, téli szállás jelentett egy falut.

Szent Istvánnak a királyi egyház mellett a kicsi falusi egyházakra és templomokra is gondja volt. Imre fiához írott intelmeiben is felhívja a figyelmet, hogy „a katolikus és apostoli hitet akkora buzgalommal és éberséggel őrizd, hogy minden Istentől rendelt alattvalódnak példát mutass”.

István az által, hogy II. Szilveszter pápától elfogadta a koronát és 1000. karácsonyán magyar királlyá koronázták, az országot az anyaszentegyházra építette. Népével megismertette az evangéliumot. A keresztény hit gyakorlásával megteremtette a tartós békét és megszilárdította a gazdaságot. Nemzetünket megismerték Bizáncból Rómáig. Szent Ágoston így elmélkedett róla: „Király Isten kegyelméből”.

Halála után a békétlenség meggyötörte a nemzetet, és feldúlta az egész országot. A szentistváni békés fejlődést csak Szent László (1075-1095) tudta visszaállítani. Ő kezdeményezte István király szentté avatását, ami 1083. augusztus 20-án megtörtént, kanonizálása után oltárra emelték. E két király nevéhez és uralkodásához fűződik az ország megalapítása, a nemzet békéjének, biztonságának felépítése és keresztény hitének megerősítése.

A leégett hunyai Szent László templom Szent István törvényei útmutatása szerint 2000. karácsonyára felépült. Pusztulása és lendületes újjáépülése, az ezeréves magyar történelem tengerének egy cseppjét jelképezi, és igazolja, hogy békében, a legkilátástalanabb helyzetben is képesek vagyunk a hit erejéből megújulni. Szent István intelmei csengenek ismét szívemben: „... ha a hitnek pajzsát tartod, rajtad az idvesség sisakja is”.

Ezt a megújulást most is e két királyunk lelkületéből merítve értük el, jó lenne, ha mindez minden magyar ember szívében jelen lenne. Erőt adók ök, ezer év óta, de a jelenben is van mondanivalójuk. A keleti ortodox keresztény egyház is elismerte mindezt, és 1054-ben történt egyházszakadás óta elsősorban, szentjei közé fogadta Szent István királyunkat.

Ez az erő vezérelt engem is, amikor Szent László tiszteltére szentelt új hunyai templom falára megfestettem országalapító nagy királyunk, Szent István képét, ikonját. Abrázolásakor arra törekedtem, hogy az egyetemes egyház kánonjának megfelelően érezze minden tekintet Istentől kisugárzó szentségét. A leegyszerűsített vonalvezetéssel megfestett arca méltóságát és határozottságot mutat, erőt és útmutatást fejez ki. Kezében attribútumait tartja. Jobb kezében, Rómához tartozó, az Anyaszentegyházat jelképező apostoli kettős keresztet, ami azt mutatja, hogy országát keresztény hitre építette. Bal keze egy acél kard markolatán nyugszik, annak jelképeül, hogy országát megvédi a meggyengítő támadásoktól. Ruhája és koronája Magyarország királyi hatalmát jelképezi. Ősz haja, szakállja, már azt az időt idézi, amikor a bölcsességben uralkodó király felépítette és megerősítette az országot. Szeme távolba néző, kegyelmet, szeretetet és támogatást sugall. Azt sugározza, az élet küzdelem, a nehézsége legyőzhető, megbocsátható a bűn, csak a törvényeket kell betartani.

Hála Isten, törvényei még ezer év után is aktuálisak, jó útmutatást adnak és betarthatók.

2001. február 10-e van.

Sziporkázik a délelőtti, kora tavaszi nap sugar, enyhe meleget áraszt. Jó beszívni az éltető, friss levegőt. Az új templom ablakán megcsillan a fény, hívogatóan szólnak az új jántótt harangok. A nagy templomtűzre már csak egy vitrinbe helyezett, elüszkösödött Szent László szoborcsonk és a régi templom kulcsa emlékeztet.

A templomba igyekvő emberekből örömmel árad, mosolyognak.

Ma szentelik fel a templom védőszentjének, Szent László királynak az új szobrát. és ma szentelik meg Szent István államalapító királyunk ikonját is.

Az új templom felépítésével ismét megerősödött a falu, beteljesedett az ősi törvény. a hunyai emberek ismét Isten házában gyakorolhatják vallásukat és felemelhetik szívüket az Úrhoz. Azon a biztos úton járhatnak, amelyen Szent István és Szent László királyaink vezették népüket, és mutatták a boldogulás útját.

„Ki tudja mióta? Talán ezer éve fut a Sors autója az Ejbe velem... Pár perc csupán, hogy a fényre kiérve Látok s a csodák özönét figyelem...”

(Mécs László)

LATORCAINÉ ÚJHÁZI ARANKAI

Gzer év magyar történelmének eseményei

Ez úttal Szent László király életének, országépítő munkájának eseményeit mutatjuk be olvasóinknak. Szent László a cserhalmi ütközetben, egy falfestmény. Szent László párbaja a kun vitézzel. Bera Károly festménye. László király Horvátország meghódítása végett átkel a Dráván. (Szekely Bertalan falfestménye a Pécsi székesegyházban látható.) Szt. László ájtatossága. (Kovács Mihály oltárképe)

Hosszú lenne felsorolni Szent István halála után egymást követő Árpád-házi uralkodókat. Nem is vállalkozhatunk erre. Ez úttal elég annyi, hogy Béla király rövid uralkodása (1060-1063) után fiai Géza és László ismét Lengyelországba menekültek. Amikor Salamon király kibékült a Lengyelországba menekült hercegekkel, akkor tértek vissza Magyarországra. Képünk azt az eseményt ábrázolja, amikor Salamon király oldalán László részt vesz a cserhalmi ütközetben. 1070-ben, amikor Ozul (Oslu) vezetésével kunok, besenyők nagy sereggel törtek hazánkra. Salamon király a Szolnok-Doboka vármegyében lévő Kerlés falu vidékén lévő halmon vereséget mért az ellenségre. A következő kép egy legenda történetét ábrázolja. A csatában László herceg a vitézség csodáit művelte, amikor a menekülő kunok egy leányt akartak elrabolni.

László megvívott a kun vitézzel és megmentette a leányt.

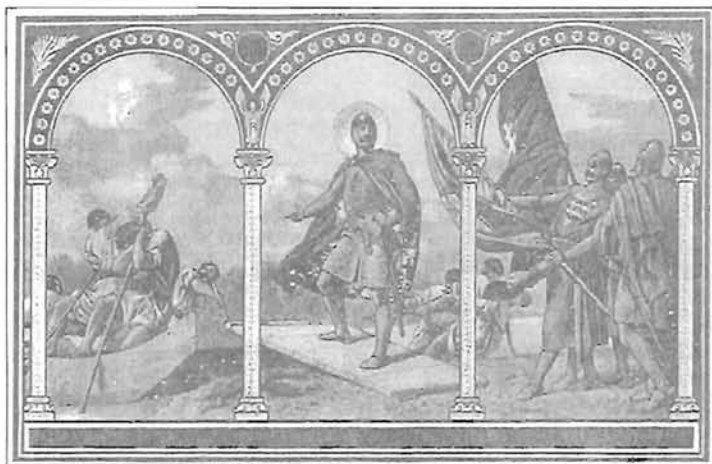
Szent László királyként háromszor szállt hadba az ország védelmére. Először 1085-ben, amikor a Felső-Tisza vidékére beözönlöttek a besenyők. Ugyancsak ellenük 1091-ben, amikor a töröcsvári szoroson át Erdélyt rohanták le. Végül László kiverte őket az országból.

Nővére révén, jogos örökségként jutott Horvátországhoz és seregivel ott rendet csinált. (Később ő szervezte itt meg a zágrábi püspökséget). Képünk azt a jelenetet mutatja be, amikor Szent László király átkel a Dráván Horvátország meghódítására. S végül egy oltárképpel mutatjuk meg Lászlót, a lovagkirályt, imája közben. E képen úgy látjuk őt, mint a tiszta ősnemzeti típus, az "igazi magyar fajta" következetes képzőművészeti megfogalmazását, megnyerő, tiszteletet gerjesztő, uralkodói természetű, nemes arckifejezésű férfi. A kortársak előtt Szent László, méltán volt a magyar lovagi eszménykép tökéletes megtestesítése.

Irodalom: A magyar nemzet története (Atheneum 1896.). Ludányi Gabriella: Kovács Mihály 1987 Képzőművészeti Kiadó). Szentek Lexikona (1994 Dunakönyv Kiadó). A magyar történelem nagy alakjai (Aquila kiadó 1995)

Szent László a kun vitézzel

Fent: László király Horvátország meghódítása végett átkel a Dráván

Lent: Részlet a cserhalmi ütközetből

Jobbra: Szent László ájtatossága

Így ünnepeltek elődeink - V. Rész - Az Aranyvonat

A katolikus egyház nagy ünnepe az Eucharisztikus Kongresszus. 1938 májusában Budapesten rendezték a XXXIV.-et, a hat napig tartó ünneppsorozat a világ keresztényei számára.

Gyomáról Csernay Gáspár plébános vezetésével 120-an zárandokoltak a Fővárosba, Endrődről Csernus Mihály apát plébános bő 400 hívével utazott a kongresszusra. Az ünneppsorozat egybeesett Szent István első királyunk halálának kilencszázadik évfordulójával, amely a magyarok számára különös jelentőséget adott az eseménynek.

Nyilván ennek tiszteletére vette kezdetét a Szent Jobb országjárása. Útnak indult az ereklyét szállító arany vonat. Csodálatosan megépített fém és üvegcsoda szerkezet volt.

Allomásról-állomásra, városról-városra, faluról-falura haladt végig az országon. Bejárta az akkori trianoni Magyarországot, és az időközben visszacsatolt Felvidék, és Észak-Erdély területeit. Hatalmas volt az ünnepi készülődés itthon és az országban is. Percnyi pontossággal ismert volt az ünnepi program.

„Jó meleg nyári idő volt. Aratás folyt a határban. Az ünnepet hosszantartó harangzúgás köszöntötte az egész országban. Hálaadó istentiszteletre hívta a népet. Tanyákról is valóságos kocsi karavánok hozták az ünneplő családokat.”

Hárompapos ünnepi misét celebrált az apát-plébános. Ily nagy számú tömeg még a legnagyobb ünnepeken sem volt együtt a templomban, mint ezen a misén. Gyerekek, fiatalok, felnőttek, öregek, vének, nők, férfiak zsúfolásig megtöltötték a terebélyes templomunkat. Még állóhely sem maradt üresen. A kórus is tömve volt. Még a sekrestyék is megteltek. A kitért templomajtók előtt is százával álltak a hívek. Ministránsok egész sora, egyenruhás túzóltó szakasz, leventék századjai, a Szent Alajos cserkészcsapat, szivgárdista iskolások sokasága, hitbuzgalmi egyesületek tömegei jöttek.

Csernus Mihály apát lélekmélyig ható prédikációjában emlékezett meg az államalapító, hittérítő első szent királyunkról. Mise után a frissen kaszált templomkertben sorakozott indulásra az ezeket számláló sokaság. Majd a papok, búcsújárók, az egyháztanács tagjai vezetésével indultak el a Gyomára vezető úton. Templomi és nemzeti

Pacelli pápai legátus áldást oszt - ő a későbbi XII. Piusz pápa

zászlókat vivők után besorolt a hívők serege.

Az öreg „Déirántó” (harangozó) négy segédjével megkondította mind az öt harangot. Az egyházi és a községi dalárda rákezdett az éneklésre:

„Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga?
Ki voltál valaha országunk istápjá.
Hol vagy István király...”

Azután az endrődi főkantór, Újházi Miklós szerzeményét „Himnusz a budapesti Eucharisztikus Kongresszusra” című, hat versszakos énekét zengték:

„Ím, a boldog Jeruzsálem
Már kitérte ajtaját,
Messiást vár szent örömben
S lelkét hála hatja át:
Diadalmi éneket zeng
Bánatföld szép városa,
Szívet ígér, és e szó szent,
Melyet meg nem tör soha

Kik az Úrét lánggal égtek
Minden népek, nemzetek,
Az Oltári Nagy Szentségnek
Dicsőséget zengjétek!”

A végelethatatlan oszlop után a tanyák népe kocsiokon igyekezett az Aranyvonathoz, a Szent Jobb köszöntésére. A község elöljárósága hinton érkezett. Közben a harangok zúgása a távolság növekedésével egyre halkult. Az egykori gyomai vásártér déli részébe valóságos szekértábor képét öltötte. Ott, vásári sátrak sora kínálta csábító csemege portékáit. Az állomás előtti téren dr. Hunya Sándor gimnáziumi tanár tartott rövid, de számunkra nagyon érdekes történelmi visszatekintés a Szent Jobb viszontagságos sorsáról. Mint mondotta: „Szent István holttestét – kivánságra szerint – az általa alapított székesfehérvári Nagyboldogasszony székesegyházban helyezték bebalzsamozás után márvány koporsóba...Az 1061-es pogány lázadás idején a templom melletti földalatti sirkamrába tették...A második temetés előtt – titkos határozattal – testéről leválasztották a teljesen épen maradt jobb-ját. Az ereklyét Mérék (Merkirusz) Berkis falu plébánosa a Berettyó egyik templomában helyezte el. Szent László 1084-ben zárandokolt el Berkebe, s a község nevét Szent Jobbra változtatta. Könyves Kálmán kettéválasztotta az ereklyét, a kart Lemberg városának, a kézfejet pedig visszaadta a Szent Jobb apátságának. A török hódítók elől a kézfejt ereklyét ferencesek menekítették Raguzába (ma Dubrovnik). Mária Terézia 1771-ben Bécsbe vitte, és 1777-ben érkezett Budára. 1865-től Esztergomban őrizték. Innen indult az Aranyvonat országjárásra. (Napjainkban Budapesten a Szent István Bazilikában őrzik a szent ereklyét.)

A gyomai állomás környékén a várakozók száma egyre nőtt. A szomszédos községekből is sok búcsújáró érkezett. Végre Nagylapos felől feltűnt a vonat, melynek érkezését zengő ének fogadta: „Isten! Hazánkért térdelünk Elődbe”.

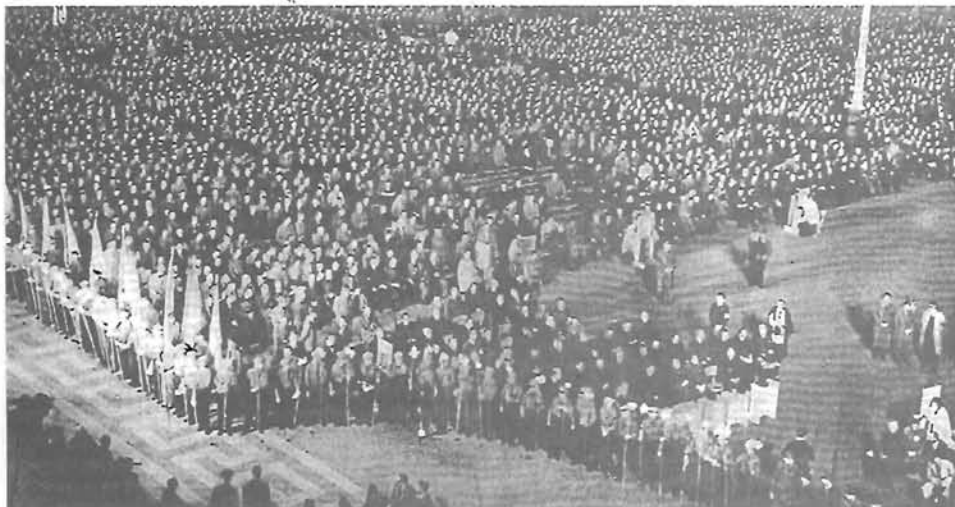
A vonat kíséretét Mészáros János érseki helytartó vezette 16 koronaörrrel és szerzetesekkel. Az óvatosan befutó vonatra repültek a virágcsokrok. Az ütközőre a Szent Imre egyházközség gyönyörű koszorúja került. A hatalmas tömeg a himnusz énekelte. Azután Mészáros atya áldást osztó keze jelezte a búcsúzást.

Fáradt lábakkal, szárnyaló szívvel-lelékkel indultunk vissza. Sok szép ének közt plébánosunk által megzenésített ének is szerepelt:

„Koldusboton, törött mankón
Jövünk búcsút járni.
Szűz Máriás magyaroknak
Kopott unokái.
Ejfé van a Duna táján,
Magyaroknak éjszakáján
Nincs más, ki virrasszon.
Baráttalan, testvértelen
Hozzad hajt a veszedelem
Boldogságos Asszony...”

Harangjaink kedves zúgása fogadott bennünket községünk földjén.

Márton Gábor

Csak magunkra, a magunk által épített munkára támaszkodhatunk

Részletek Orbán Viktor miniszterelnök országértékelő beszédéből

A pesti Vigadóban február elsőjén tartotta már hagyományossá vált évi ország értékelő beszédét a miniszterelnök. E nagy ívű beszédnek két fontos üzenetét emeltük ki Olvasóink számára; a családokkal kapcsolatosat és a munkára épülő világnkra vonatkozót. Íme az „üzenet”

Támogatás a családoknak

„... Azt hiszem, mindannyian oda vágyunk, ahol a dolgok helyükre kerülnek. Sőt. Nemcsak azt akarjuk, hogy a dolgok a helyükre kerüljenek, hanem azt is, hogy nyerjék vissza igaz értéküket. Érthető, ha 10 év kalandos és sodró erejű változásai után szinte mindannyian ezt kívánjuk. Valószínűleg egyikünk sem szeretne úgy járni, mint az egyszeri gazda, akitől megkérdezték, hogy miért olyan bő a mellénye? Mire azt válaszolta, hogy mert volt miből. Akkor miért olyan rövid? Hát, mert nem jutott. 1990-ben egy suta szót találtunk ki arra, hogy megfogalmazzuk mi is történik velünk. Így neveztük, ma is így nevezük: rendszerváltozás. De nagyon ritkán tettük, tesszük fel azt a kérdést, hogy mi is az a másik, az az új rendszer, amihez elvezet bennünket ez a változás. Ahogy gyakran megfordulok az emberek között, úgy látom egyre többen teszik fel ezt a kérdést, egyre többen beszélnek erről és az a benyomásom, hogy egyre többen gondolják ugyanazt. Valahogy úgy, hogy ez az új világ amelyet mindannyian szeretnénk, a ami miatt érdemes volt vállalni a változtatás okozta terheket, ez az új világ a család köré épül. Azt mindannyian tudjuk, hogy a családi együttélés bár szép, de nem mindig könnyű. Nehéz a saját életünket élni úgy, hogy közben mindenünket megosszunk másokkal. Van, akinek ez nem sikerül. Van, aki elválik, és van, aki, úgy gondolja, hogy újra kell kezdenie. Am mindennek ellenére, azt hiszem, azért mindannyian hiszünk abban, hogy szabadságot, boldogságot, elégedett és teljes életet csak egy olyan világban élhetünk, amely a szeretetre, az összetartásra, vagyis a családra épül. Ezért védi, támogatja, erősíti a polgári kormány a családokat. De azt is észben kell tartanunk, hogy minden család úgy kell segíteni, ahogyan azt az ő saját gondja megkívánja. Ez az a vita, tudják, ami arról szól, hogy a családi pótlékot kell-e emelni, vagy a gyermekek után járó adókedvezményt kell növelni.

Ha megengedik, szeretnék tiszta vizet önteni ebbe a pohárba. Vannak olyan családok Magyarországon, akik az elmúlt 10 esztendőben erejüket megfeszítve, sikerrel biztosítottak maguknak egy számukra már elérhető, de megőrizhető és sikeresnek mondható életszínvonalat. Ők ma azon gondolkodnak, amikor egy jövőendő gyermek felől törik a fejüket. Hogy ha egy újabb gyermeket vállalnak, akkor vajon ezzel nem vesz-e el az életminőség, amelyért oly sokat dolgoztak, az elmúlt 10 esztendőben. No, azt hiszem, hogy ezeknek a családoknak, amelyek dolgoznak, tisztességesen nevelik gyermekeiket, elsősorban arra van

szükségük, hogy a gyermekeik után a munkájukból levont adó mértéke egyre inkább csökkenjen. Vagyis gyermekeik utáni adókedvezményre, viharosan növekvő adókedvezményre van szükségük. És vannak másfajta családok, ahol megszületnek a gyermekek, függetlenül attól, hogy milyen a család életszínvonala. De ezekben a családokban, bár a gyermekek megszületnek, a baj az, hogy nem tudják őket tisztességesen felnevelni, mert a szülőknek vagy nincs munkájuk, vagy nincs elegendő pénzük, hogy rendesen taníttassák a gyermekeiket. Ezeket a családokat nem abban kell támogatnunk, hogy még több gyermekük szülessen, hiszen azok megszületnek e nélkül is. Őket abban kell támogatni, hogy a szülőknek munkalehetőség jusson, és a gyermekek tisztességes iskolába járhassanak. Minden család úgy kell segíteni, ahogyan azt az ő saját gondja megkívánja.

Munkára épülő világ

.. Az országot járva arról is sokat hallottam, sokat beszélgettem emberekkel arról, úgy látom egyetértés is van ez ügyben, hogy a rendszer, az új világ legerősebb pillére a munka lehet. Azt mára már mindenki belátta, hogy nincs egy nyugati szomszédunk, aki magához emelne minket, mint a németek esetében történt. És nekünk nincsenek brüsszeli jóakaróink, és nincs amerikai nagybácsink sem. Tehát csak magunkra, a magunk által elévített munkára támaszkodhatunk. Ezért mindannyiunk közös érdeke, hogy aki dolgozni akar és képes, az valóban munkához jutasson. És ha a dolgot a másik oldalról nézem, akkor Rockefeller úrnak is igaza van, aki azt mondta, hogy a világ minden embernek tartozik azzal, hogy módot adjon neki saját munkájával megkeresni a kenyerét. Ezért örömteli, tisztelt hölgyeim és uraim, hogy az elmúlt két évben talán a várakozásokat is felülmúló mértékben csökkent a munkanélküliek száma, nőttek a munkalehetőségek, és egyre többen dolgoznak Magyarországon. Hovatóvább ma már több tízezer betöltetlen állás hely van Magyarországon. És itt engedjenek meg nekem egy megjegyzést. Ma azért küzdünk, hogy mindenkinek jusson kenyérkereset. De ha a szemünket egy kicsit távolabbi emeljük, akkor azt láthatjuk, hogy nincs már messze az az idő, amikor az lesz a gondunk, és ez súlyos gond lesz, hogy nincs az országban elegendő munkás kéz. Talán néhányukat meglepi ez a gondolat. Pedig higgyék el, ez a jövő. Kérem, gondoljanak arra, hogy már ma is vannak olyan vállalatok, amelyek – elegendő munkavállaló híján – a határ túloldaláról buszokkal hozzák ide Magyarországra a munkásokat. Kérem, higgyék el nekem, hogy a magyar gazdaság olyan ütemben képes növekedni, amely könnyen kimerítheti munkaerő-tartalékainkat. Éppen ezért, mint bizonyára tudják, a kétezredik évben egy új munkanélküli segélyrendszert vezetünk be. Talán kicsit korai még, hogy mérleget vonjunk, engedjék

meg, hogy arra szorítkozzam, hogy a döntésünk mögötti indokokat tárom föl. Mi úgy gondolkodtunk, miért kellene továbbra is együtt élnünk azzal a helyzettel, hogy valaki munkanélküli segélyre tart igényt, miközben feketén dolgozik. Ezért ma Magyarországon munkanélküli segélyt már csak az kaphat, aki a följárolt köz- vagy közhasznú munkából valamilyen részt magára vállal. Nos a munkára épülő világ gondolata volt az, amely arra sarkallt bennünket, -nagy viták után nem titkolom, hogy a minimálbért Magyarországon jelentősen fölemeljük. Kérem, emlékezzenek arra, hogy amikor a polgári kormány hivatalba lépett, 1998-ban akkor a minimálbért Magyarországon 19.500 forint volt, 2001.január elsejétől 40.000 forint, és a következő évben ez 50 ezer forintra emelkedik. Hogy mondjak néhány érvet a döntésünk felől! Természetesen az egyik ok az volt, hogy emeljük az emberek bérét, mert szeretnénk, hogy ha tisztességes munkáért egyre tisztességesebb bérehez lehetne jutni. De volt egy másik megfontolás is. Az, hogy a segély értéke fölé kell emelnünk a munka értékét. Hiszen az emelés előtt Magyarországon a munkanélküli segélyből majdnem annyi jövedelemhez lehetett jutni, mint amekkora a tisztességesen elvégzett, 8 órás munkáért kifizetett minimálbér összege volt. Egy ilyen ország sohasem fog a munkára épülni. A munka értékét mindig magasán a segély értéke fölé kell emelnünk. Ezért volt az, hogy minden vitával és komolyan megfontolandó realis ellenérvekkel is számolva, végül is az emelés mellett döntöttünk. És arra kérem Önöket, harmadik érvként, hogy lássák be, ha valóban európai polgárokká akarunk válni, és hogy ha valóban úgy nézünk magunkra, mint akik a világ legfejlettebb részéhez tartoznak, akkor ennek egész egyszerűen így kell lennie. Egy munkára épülő világban a mezőgazdaságnak is tisztességes megéltetést kell nyújtania a gazdák számára. Ezért a legsürgősebb teendőink közé tartozik, hogy Magyarországon végre megszülessen a korszerű mezőgazdaság, amelynek középpontjában a családi gazdaságok állnak. Ezért a 2001. év lehetőleg már első felében meg kell alkotnunk azt a magyar földbirtokrendszert, szabályozó, régóta hiányzó törvényt, amely a helyben lakó gazdákat juttatja földhöz, amely orvosolja a mai birtokok szétaprózottságát, vagyis amelyik a Dániában, és Franciaországban bevált szabályokat a hazai körülményekhez igazítja. Ma a föld tulajdonlása a mezőgazdaság legfontosabb kérdése, és ennek a vitának a végére ez év közepe táján jó lenne pontot tennünk. A megváltozott, az új világ másik legfontosabb pillére a tanulás. Ideje szembenéznünk azzal a ténnyel, hogy beköszökött egy új korszak, amikor nem hihetjük, hogy elegendő elvégezni egy iskolát, kitanulni egy szakmát, és ezzel életünk végéig elboldogulhatunk. Mamár nemcsak a jó papnak, hanem mindenkinek egész életében, ha úgy tetszik, holtáig tanulnia kell. Ezért fontos az, hogy mindenki, aki akar, valóban jár-

hasson az iskolába. Azt szeretnénk, azon dolgozzunk, hogy egyetlen gyermeket se akadályozzon meg a tanulásban az, hogy hová született, vagy hogy milyen a szülei vagyoni helyzete. Ezért örömmel mondom el Önöknek, azt, hogy míg tíz évvel ezelőtt, tehát mindösszesen tíz esztendővel ezelőtt csak minden tízenketedik fiatal juthatott be egyetemre, vagy főiskolára, addig mamár minden harmadik beülhet az iskolapadba. És belátható időn belül – legalább is Pokorni miniszter úr ezt ígérte nekem – eljutunk oda, hogy minden második fiatal felső fokú végzettséghez juthat. Ezért tartom nagyon fontosnak, hogy az Oktatási Minisztérium gyorsan kidolgozza a diákhitelt, és lehetőleg már a szeptemberi tanév kezdéséig ez a diákok rendelkezésére álljon.

A beiskolázott tanulók száma természetesen fontos, de van valami, ami ennél is lényegesebb. El kell érniünk, azt is, hogy a gyermekeink a tudást és a jellemet tekintés a legfontosabbnak. Ha megengedik, itt kell néhány szót szólnom a magyarországi romák közösségéről. Egy évvel ezelőtt már sikerült, talán éppen itt, világhosszra tennünk, hogy a magyarországi cigányság fölemelkedéséhez az út a munkán, és a tanuláson keresztül vezet. Ma sem mondhatunk mást. De talán idézzük fel azt a tényt, hogy 1998-ban, az ösztöndíjban részesülő roma diákok száma nem érte el a 300-at, Magyarországon. És számuk ma már 8 ezer. Nyolcezer államilag támogatott ösztöndíjban részesülő roma gyerek tanul az iskoláinkban. Másféppen fogalmazva: ma Magyarországon nincs már több egyetlen olyan cigány gyermek sem, aki ha tanulni akar, és tehetséges, azért nem tehetné ezt meg, mert nem kapna ösztöndíjat. Mindannyian kapnak kivétel nélkül. Én bízom abban, hogy a gyermekek jó tanulmányi eredmények fontosnak tartó, mintegy 8000 roma család példája nagyobb világhosszot ad a tájékozódásban, mint a külhoni szerencsepróbálás családok fényei.

Ezt az új világot, ezt az új rendszert, amiről beszéltem, és amely a család köré épül, s melynek pillérei a munka, a tanulás, és a rend, valójában az összetartozás érzése tarja egyben.

Európában, éppen az Európai Unióhoz csatlakozott országok szinte mindegyikében az összetartozás érzése, a nemzeti kultúra, és a nyelv tisztelése egyre erősödik. Az Európai Unióban már nem a határok, hanem a kultúra, a nyelv, és a lelkek összekapcsoló rokonsága az egyesítő erő. Úgy érzem hát, hogy eljött az az idő itt Magyarországon is, hogy hozzáálljunk a határokon átvétel nemzeti újraegyesítő programjának végrehajtásához. Ma már nyilvánvalóan érzem azt is, hogy a határon túli magyarok nem teherként jelentenek a számunkra, nem erőfeszítést el tőlünk. Éppen ellenkezőleg. Erőforrást jelentenek a számunkra, és úgy érzem, hozzáadnak a mi, a magyarországi magyarok erejéhez. ... A jubileum évében érdemes arra emlékeznünk, és ez kötelességet is ró ránk, hogy Szent István álmában bizony a határon túli magyarok is mind, kivétel nélkül benne vannak.

Bemutatjuk Davidovics László tanár urat

- Tisztelt tanár úr! Az Ön nevét mostanában, városunkban, főképp a Leonardo da Vinci programmal együtt emlegetik. De mielőtt rátérnék az ezzel kapcsolatos kérdéseimre, kérem, mondjon pár szót magáról.

- 1995 óta élek itt Gyomaendrődön, s feleségemmel együtt a Bethlen Gábor Szakközépiskolában tanítunk, s van két gyermekünk is. Mindketten Kárpátalján, Munkácson születünk. Ott végeztük az egyetemet; feleségem matematika-informatika szakos tanár, én pedig angol-francia szakos vagyok. Később megszereztem a felsőfokú idegenforgalmi menedzser szakképzést is. Még kell mondanom, hogy mivel munkácsi, vagyis városi ember vagyok, a mezőgazdaság nem állt közel hozzám, de mi azt valljuk; mindig tanulj, haladj, mert ha megállsz, lemaradsz. Így aztán kénytelen voltam itt megtanulni a szaknyelvet – természetesen idegen nyelven is – s ennek, idegenforgalmi végzettségemmel együtt jó hasznát veszem, főleg a szakmai utak szervezésénél.

- Akkor most rákérdeznék, mi is az a Leonardo projekt?

- Lényegében az Európai Bizottság szakképzési, együttműködési programja, mely a szakmai készségek és a szakképzési irányelvek új, gyakorlati megközelítését segíti elő az alapképzésben. Ez a projekt egyik célkitűzése. A másik a szakmai továbbképzés az „élethosszig” tartó tanulás mind szélesebb társadalmi rétegek bevonásával az Európai Unió csatlakozás jegyében. Ha valakinek van ugyan szakmája, de ez nem felel meg az új idők elvárásának, tanuljon másikat is, amire lesz igény. Aki pedig saját szakterületén akar magasabb szintre lépni, annak a továbbképzésre is lehetőséget ad. Nem feledkezhetünk meg a kisebb-ségről sem, mivel közülük rendelkeznek legkevésbéen szakképzettséggel, s ebből következik, hogy közülük vannak legtöbben munka nélkül. A képzésbe, ha partnerek rá, őket is be kell vonni, méghozzá a piaci viszonyokhoz adaptálva. Ez a Leonardo da Vinci program, tehát egy tanulási folyamat, és bizalomépítés is egyben. Az EU segíti a csatlakozásra készülő országokat, hogy átvegyék az uniós rendszabályokat, s megfeleljenek a kritériumoknak, vagyis ez egy híd az országok között. A kísérleti program úgy született meg, hogy összeültek öt intézmény szakemberei; a spanyol, intézmény, az un Spanyol-Barcelona Autonóm Egyetem, és három francia intézmény, akikkel régóta jó kapcsolatban állok, és én, a program koordinátora. Lévé, hogy az egyiknek vezetőjéhez sok éve barátság köt, a francia kecsketartás és sajtgyártás kifejlesztője, ő mondta: a magyar mezőgazdaságnak valamilyen szinten adaptálnia kell az EU-s csatlakozáshoz, miért nem tartotok pl. kecskét?

- De miért pont kecskét?

- Mert a kecsketartást és sajtgyártást nem fogja beszabályozni, korlátozni az Unió. Így, kidolgoztuk a projektet, s ezt Brüsszel is elfogadta. A kísérleti kecskefarm gyakorlati megvalósításában már Fekécs László kollégám is részt vesz. Nagyon pozitív hatást tett még rám Dógi János is, ő hajlandó tanulni, dolgozni, vállalkozni. Ha övéi elfogadják, és példaképnek tekintik, rájönnek, hogy nem segélyt kell kérni, hanem akarni s tenni kell azért, hogy jobban élhessenek. Ő is tervezi egy kísérleti farm létrehozását, s ebben segítem. Szervezek neki egy franciaországi tanulmányutat. Mit is mondjak még? Elkötelezett híve vagyok a falusi turizmusnak, s szívesen szervezek utakat. Most pl. az endrődi Katolikus Plébánia felkérésére egy római zarándokutat.

- Nagyon örülök, kedves tanár úr, hogy ilyen sokoldalú, elkötelezett és dinamikus egyéniséget ismerhettünk meg személyében. Kíváncsi vagyok, mind Önnek, mind munkatársainak, hogy minden tervük valóra válhasson, hiszen mindannyiunk érdeke. Sok sikert kívánok szerkesztőbizottságunk, s a magam nevében.

Marsiné Giricz Erzsébet

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

Zarándoklat Rómába - Firenze, a reneszánsz bölcsője

2001. március 31 - április 6

Utazás: Neoplan típusú autóbusszal, WC, büfé

Szállás: 4 éj Rómában, 2 személyes, WC, zuhanyzós szobákban

Ellátás: önellátás

Részvételi díj: 48 000 Ft (tartalmazza az utazási költségeket, szállást)

Program:

- március 31. Indulás 8-kor Gyomaendrődről. Útközben az utasok csatlakoznak a csoporthoz. Folyamatos utazás kisebb megállásokkal.
- április 1. Érkezés a déli órákban Rómába. Szállás elfoglalása.
- április 2. Városnézés: Colosseum, Forum Romanum, Capitolium, Piazza Venezia, Igazság Szája.
- április 3. Vatikán, Szt. Péter Bazilika, Angyalvár, Szent Lépcső.
- április 4. Vatikáni Múzeum – Sixtusi Kápolna, Róma barokk szökőkútjai: Trevi Kút, Piazza Navona, Spanyol Lépcső.
- április 5. Reggel indulás Firenzébe. Firenzében városnézés: Dóm, Sta. Croce Templom, Uffizi Képtár, Ponte Vecchio. Este indulás Magyarországra.
- április 6. Érkezés a délutáni órákban.

A programok sorrendjének változtatási jogát fenntartjuk.

Az ár nem tartalmazza: biztosítást, múzeumi belépőket.

Belépődíjak: Sixtusi Kápolna: 18000,- líra/fő
Colosseum 10000,- líra/fő (kb. 1400 Ft)

Napijegy Rómában: 6000,- líra/fő

Jelentkezési határidő, valamint részvételi díj 50%-nak befizetése január 10-ig, a másik része március 20-ig.

Jelentkezés:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Gyomaendrőd Fő út 1.

Tel: 66/283-940 (Gyuriczáné Szabó Erzsébet)

Hivatali időben: 8^h-tól 12^h-ig.

Ülőhelyek a befizetés sorrendjében.

ÉPFE

Építőipari Szakipari Festő Szolgáltató
Betéti Társaság vállalja:

Közületi – vállalkozói és magán megrendelőinek
ÉPÍTŐIPARI – SZAKIPARI

munkáinak elvégzését.

Teljes körű ügyintézésel,
tervezéstől a kulcsátadásig.

ELLENŐRIZHETŐ REFERENCIÁKKAL

rendelkezünk Alföldön és Budapesten!

Hívja: 06-66-295-659 vagy 06-20-9367-514 számot.

Fax: 06-66-385-896

Cím: 5502. Gyomaendrőd. Juhász Gyula utca 34/1.

Falusi turizmus Gyomaendrődön

Beszélgetés Weigert Éva vállalkozóval

Manapság a sajtó, a hírközlő szervek sokat foglalkoznak a falusi turizmus lehetőségeivel, előnyeivel. Talán mindezek hatására döntöttél úgy, hogy itt, vendégházat létesíts, majd campinget ezen az „Isten háta mögötti” Öregszőlőben? Vagy milyen más indok vezetett erre az elhatározásra?

Hát! Az úgy kezdődött, hogy 20 évi távollét után hazajöttem a szülőföldre. Gyomáról mentem el, s most is ott van az állandó lakásom. Szeretem ezt a tájat, hisz szülőföldem. Arra gondoltam, hogy milyen jó lenne másokkal is megszerettetni, megkedveltetni ezt a csodálatos természetet. Bizonyára sokan vannak, akik a város zajától menekülnék, és szükségük van a háborítatlan pihenésre, a tökéletes kikapcsolódásra. És ez az Öregszőlői rész, úgy gondolom, ideális hely lehet a falusi turizmus megvalósítására, ideális hely a pihenni vágyóknak. Így indultam álmaim megvalósítása felé, amelyben még sok minden szerepel; kerékpár túrák, lovas kocsiszás, talán majd egyszer hintó, sétakocsiszás, lovaglás... mert ezek mind kapcsolódó lehetőségeket jelentenek az itt élőknek is.

És hol tartasz most álmaid megvalósításában?

A ház kívül, belül fogadó képes. 3 szobám van, 7 személy kényelmesen elfér az újonnan, berendezett összkomfortos lakásban. A konyha felszerelve rendelkezésre áll. Terveim megvalósításában tehát eddig jutottam.

Ez nagyon nagy eredmény! Én jártam nálad, láttam a gyönyörűen berendezett szobáidat. Megcsodálhattam az igazán szép, jó levegőjű és kikapcsolódásra ideális környezetet. De az

idelátogatóknak 900 métert kell megtenniük földúton, hogy elérhessék ezt a szép tanyát. Vagy van más úton való megközelítési lehetőség?

Valóban, rátapintottál a jelenlegi legnagyobb problémámra. Ezt a földutat kellene biztonságosan járhatóvá tennem. Mert e nélkül nem indulhat meg vendégfogadás. Ez bizony sok pénzbe kerül!

Milyen reményeid vannak? Kitől várod a segítséget, mert ez valóban fogós probléma?

A város polgármesteri hivatala szerint ennek a szilárdburkolatú útnak a megépítés közel 4 millió forint, amihez a lakossági hozzájárulás 80 % lenne, azaz 3.2 millió forint. Ezen az úton már ritkák a házak, kevés a lakos, és az itt élőkre elviselhetetlen terhet jelentene egy ilyen útnak a megépítése.

Én úgy gondolom, hogy ha itt megindulhatna a falusi turizmus, akkor a város is, több forrásból is, többletbevételhez juthatna. Épp ezért segítséget elsősorban az önkormányzattól remélek. Elmondhatom, hogy én nagy optimizmussal fogtam ebbe a munkába, s biztos vagyok abban, hogy előbb vagy utóbb beérik a gyümölcse.

Szívből kívánom, hogy terveid, „álmaid” valóra váljanak, s mivel lapunk az országnak szinte minden nagyobb városába eljut, így talán lesznek majd olvasóink között, akik felfigyelnek e remek lehetőségre, és szívesen jönnek hozzád pihenni, kikapcsolódni üdülni.

Szeretettel várom az érdeklődőket. Kérdéseikre szívesen adok választ telefonon is a 06-20-9-505-859 számon.

Császárné Gyuricza Éva

**1000
éve**
velünk és értünk
a Magyar Katolikus Egyház

www.katolikus.hu

Sarokház
Csemege
Ct.: Tímár Vince

**Partner üzlet-
ház tagja**

Kedves vásárlóink!
Termékeinkkel mindig
az Önök szolgálatában
állunk!

Folyamatosan
friss húsok

- ☞ akciós termékek
- ☞ kolbászhus minden mennyiségben
- ☞ cukrászsütemények
- ☞ tortarendelést felvesszünk

Blaha u.27. Tel.:386-691
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6.30-tól 17 óráig
szombaton 6-tól 12 óráig
vasárnap 7-től 10 óráig.

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Nagyenyed város nevének eredete - III. rész

A város nevének eredetéről még ma is vitatkoznak a nyelvutódok. Musnai László „Nagyenyed és református egyháza” című 1935-ben Kolozsváron kiadott könyvében leszögezi: „Enyed város neve némelyek szerint Egyed, Aegidius nevű szerzetes nevét örökíti meg, aki 640 körül született Athénban.(...) Lehet, hogy az Egyed névből lett Enyed, amit a szászok Enyedinnek, a románok Aiudnak ejtettek ki. A Pallas lexikon is ezt tanúsítja: ”a várost szászok telepítették a XIII. században. Nevét valószínűleg a XV. szd-ban elpusztult Szent Egyed templomától vette. Musnai szerint „a régebbi okmányokban Enyd, Enug, terra Enyud, Enid, Enig, sőt Nagenugd változatok fordulnak elő már a XIII.-szd Második felétől megtalálható iratokban. A név magyar eredetre vall. Szász nevet a szőlőhegyek és gyümölcsösök neveiben találunk. A szászoknak jelentős szerep jutott a város fejlesztésében, kik az őstermeléssel foglalkozó lakosságot a szőlőművelésre tanították meg. Román lakosságot a városban csak a XVIII. Szd közepétől találunk, a környéken azonban már a XIII.szd-tól kimutathatók. Bár Enyed őslakosságának a magyart ismerjük, kétségtelen, hogy a helységet nem ők, hanem a betelepülő szászok fejlesztették várossá. Hangsúlyoznunk kell, hogy Enyed, melynek Strassburg am Maros, vagy Mieresch szász elnevezése rég feledésbe ment, s írásban sehol sem bizonyítható, soha nem tartozott a kiváltságos szász földhöz, az úgynevezett Királyföldhöz, hanem vármegyei terület, földesúri birtok volt. A városnév első írásbeli előfordulása 1293-1301-ből való: Enud (olvasd Enyud). Az Enyed ma helynév ugyan, de eredetileg személynév volt, annak a személynek a neve, akit szeptember elsején Sanctus Aegidius, magyarul Szent Egyed napján, a keresztségben az Egyed, Enyed nevet kapta.(A keresz-

névből keletkezett Egyed családnév ma sem ritka.) Az egyházi latin Aegidiusból származó magyar személynév már 1138-1329-ből kimutatható. A pusztá Egyed-Enyed személynévből magyar névadással helynév, az akkori település neve lett. Hangsúlyoznunk kell, a pusztá személynév, mint helynév a magyarságnak ősi helynévadási módja a nomád időkben maradt fenn. (Az európai népek-nél ez a névadási szokás nincs meg, itt a személynévhez valamilyen toldalék, vagy utótag járul, például a románban az -esti, -eni képző.) A nomád időkben ugyanis, ha valakit kerestek a személyről a fontos, nem a folyton változó hely. Mikor azonban a X.-XI. szd-ban fejedelmi és királyi parancsra a mozgó települések helyhez kötődtek, a helységet a letelepült közösség fejeéről, vezetőjéről nevezték el. Az Enyed településnév fenti származtatásának vitás pontja volt, hogy a város dokumentumaiban nem volt kimutatható Enyed mellett az Egyed változat. Az érvek annyiban változtak, hogy azóta noha csak Felenyedre vonatkozóan -gy-s alakváltozatok is felbukkantak. Egy 1697-ből származó irat megemlíti „Felegyedi Hegedűs Mihályt” egy 1765-ből származó irat pedig olyan szántóföldet említ, amely a Felső Fordulóba, „Felegyed felől” volt található. Háromszék XVI. századvégi határnevei között is több olyat találunk, amelyben az Egyed-Enyed változat gyakori. Az Egyed-Enyed váltakozás lehetsége analógiás jelenségek (megyek-menyek, mogyoró-monyoró) felmutatásával is támogatható.

Míthogy Szászsebes és Vízakna között volt még egy Enyed (1292-1399: Enyed), a két azonos nevű helységet valamilyen jelzővel el kellett különíteni. Így lett az egyik Nagyenyed (1505:Naghenyed) a másik Kisenyed (1370: Kisenyd)”.
A Révai lexikonban három Enyedről olvashatunk: ”Felenyed. Kisenyed és Nagyenyed. Ide tartozik még Enyedszentkirály (azelőtt Marosszentkirály) kisközség: Alsó-Fehér vármegye nagyenyedi járásban.

A helység német neve a XIII.-szd.-ból Strasburg vagy Eningstadt: ez utóbbi elnevezés Szt. Egyed templomától ered. A Szt. Egyed temploma 1437-ben pusztult el, amikor a nemesség a lázongó parasztoktól elfoglalta a helységet. Ebből az időből maradt meg 1909-ig egy pár utcának, határrésznek német neve magyaros elferdítésben: Schwarzegasse = Varcagás, később Várszeg utca (majd Rákóczi), Herrlos = Hellós (azután Apaffy hegy), Fraugenut = Frankút, stb.

Szabó T. Attila „Adatok Nagyenyed XVI-XV. Századi helyneveinek ismertetéséhez” című könyvében megjegyzi: „Enyed nevének Gombocz-Melich Etimológiai szótár (első kötet 1566) az Enes, Enyesd, Eny, Ény, Iny, helynevekben és társaikban meglevő En alapszó -d képzős származékának tartja. A másik Enyed-Egyed -Aegidius származtatást az idézett forrás helyteleníti, mert Enyed helyeink nevének nincs Egyed változata. Ez kétségtelen; a gyűjteményben levő 1765-ös Felegyed alakot, mint későit és egyedülállót alig lehet ellenbizonyíték gyanánt felhozni.”

Hogy Egyed-e vagy Enyed, ezt igen nehéz a XXI. század emberének 700 év távlatából eldöntenie.

Bajusz Tünde

Nagyenyedi városháza

Hírek

Mint köztudomású egyezmény jött létre a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) és a Romániai Társadalmi Demokrácia Pártja között. Az egyezmény az alábbi fejezeteket tartalmazza:

- I. A gazdasági reformfolyamat folytatása
- II. A közigazgatás decentralizálásának folytatása
- III. Az államosított tulajdonok visszaszolgáltatási folyamatának véglegesítése
- IV. A nemzeti kisebbségek védelme
- V. A multikulturális fejlődés előmozdítása.

Aláírók: **Markó Béla** az RMDSZ elnöke és **Adran Nastase** a Romániai Társadalmi Szövetség Demokrácia Pártjának első alelnöke.

Lapunkban helyt fogunk adni, hogy az egyezmény főbb pontjait Olvasóinkkal megismertessük.

Jogi tanácsadás

Az illetékekről

Illetékfizetési kötelezettség

Az öröklés, az ajándékozás, vagy a visszerthes vagyonátruházás esetén vagyonszerzési illetéket kell fizetni, valamint az államigazgatási és bírósági eljárásban is eljárás illetéket köteles fizetni az ügyfél. Öröklés esetén az öröklési illeték fizetési kötelezettsége az örökhagyó halála napján keletkezik. Ingtalan ajándékozása esetén, az ajándékozási szerződés megkötésének napján. Visszerthes (pl. adásvétel) vagyonátruházási illetékfizetési kötelezettség a szerződés megkötésének napján, illetőleg annak megszerzésekor esedékes. Az eljárás illetékfizetési kötelezettsége (bírósági eljárás, államigazgatási eljárás esetén) az eljárás megindítása iránti kérelem előterjesztésekor keletkezik.

Az öröklési illeték tárgya

Az öröklés – mint már arról előző számainkban részletesen foglalkoztunk – a hagyomány meghagyása által történt vagyonszerzés, köteles részszerezés, valamint halál esetére szóló ajándékozás. Az öröklésről való ingyenes lemondás esetén illetéket nem kell fizetni. Amennyiben az öröklésről való lemondás ellenérték fejében történik, az ellenérték alapul vételével kell az ajándékozási illetéket megfizetni. Nem kötelezhető öröklési illeték megfizetésére az az örökös, aki az örökséget visszautasítja.

Az öröklési illeték mértéke

I. Különböző az illetékfizetési kötelezettség, meghatározott csoportok esetén.

Az örökhagyó gyermeke, házastársa, szülője, valamint a háztartásában eltartott szülő nélküli unokája terhére az örökbe fogadott, mostoha és nevelt gyermek, a vérszerinti gyermekkel, az örökbe fogadó, a mostoha és nevelőszülő a vérszerinti szülővel esik egy tekintet alá. Ebben az esetben az illeték mértéke 11 %, míg a lakástulajdon megszerzésének illetéke 2,5%.

II. Az örökhagyó I. csoportba nem tartozó unokája, nagyszülője, testvére terhére történő öröklés esetén az általános illeték mértéke 15%, lakástulajdon szerzés illetéke 4 %.

III. Minden más öröklés terhére megállapítandó illeték általános mértéke 25 %. lakástulajdon megszerzésének illetéke 5%. Termőföld tulajdonának öröklése esetén az egyébként járó öröklési illeték felét kell megfizetni. Mentés az ajándékozási illeték alól az, aki lakóház építésére alkalmas telektulajdonot kapott ajándékba, és mint megajándékozott az ingatlanon a szerződés illeték kiszabására történő bemutatásától számított 4 éven belül lakóházat épít, azonban erről az illetékfizetési meghagyás jogerőre emelkedésig nyilatkozni kell az illetékhivatalnak.

Az ajándékozási illeték tárgya

Ingatlan ajándékozása, ingó ajándékozása, illetőleg vagyoneértékű jognak ingyenes alapítása, vagy ennek ellenszolgáltatás nélkül történő átengedése, illetőleg lemondása.

I. Az ajándékozó gyermeke, házastársa, szülője, valamint a háztartásában eltartott szülő nélküli unokája terhére, az örökbe fogadott, a mostoha és a nevelt szülő a vérszerinti szülővel egy tekintet alá esik. Az ajándékozási illeték mértéke 11%, míg lakástulajdon megszerzésének mértéke 5%.

II. Az ajándékozó az II. Csoportba nem tartozó unokája, nagyszülője, testvére, terhére történő ajándékozás esetén az illeték általános mértéke 15%, lakástulajdon szerzésnél 8%

III. Minden más megajándékozott terhére történő ajándékozás esetén az illeték általános mértéke 21 %, lakástulajdon szerzése esetén 10%. A fentiekben túlmenően az illeték általános mértéke 10 %. Lakástulajdon szerzése esetén az illeték alapja a lakástulajdon forgalmi értéke. Az illeték mértéke 4 millió forintig 2%, az ezt meghaladó érték után 6 %. Amennyiben a vevő nyilatkozik, hogy a megvásárolt ingatlanon 4 éven belül családi házat épít, így csupán 2,000 forint/Eljárás illetéket kell fizetnie. Ingatlanok tulajdonjogának cseréje esetén az illeték alapja a cserével megszerzett ingatlanok forgalmi értékének különbözete. Amennyiben az ingatlanok egyenlő értékűek abban az esetben csupán 2,000 forint tulajdonbejegyzési illetéket kell a feleknek fizetni. Lakástulajdon vásárlása esetén, ha a vevő a másik tulajdonát a vásárlást megelőző, vagy azt követő egy éven belül eladja, illetéket a vásárolt és az eladott lakástulajdon forgalmi értékének különbözete után kell fizetni. Ugy az ajándékozási, öröklési, a vagyonszerzési illetéket az illetékhivatal által kibocsátott fizetési meghagyásban közöltnek megfelelően az ahhoz mellékeltek csekken kell megfizetni, a fizetési meghagyás jogerőre emelkedését követő 15 napon belül. A bírósági eljárásokban, polgári peres és nem peres eljárásokban az illeték mértéke a pertárgy értékének 6%-a. A házassági bontó per illetéke 3%. A bírósági eljárás illetékeit a beadványokon illetékbélyegen kell leröni.

Ugrinné Dr. Katona Klára ügyvéd

www.szentgellert.hu

Örömmel tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola Honlapja 2001. február 20-án saját internetes domain nevet kapott. Ez azt jelenti, hogy a „Városunk” újságunk webes változatát is ezen az új helyen kell keresnünk. Ezt a címet sokkal könnyebb megjegyeznünk.

Reméljük, hogy a www.szentgellert.hu gyorsabb lesz, és az internetezők meglepéssel veszik tudomásul, és hamar megszokják a változást. Ha valaki a régi címre kattint, természetesen onnan is elérhetőek vagyunk.

Támogatónk: MARS Békésnet Kft.
www.bekesnet.hu

Sajtóközlemény

Február elsejétől hetedikéig került megrendezésre a Körös-szögi Kistérség kilenc településén (sorrendben: Kardos, Szarvas, Gyomaendrőd, Csabacsüd, Örménykút, Hunya, Csárdaszállás, Békésszentandrás és Kondoros) a Széchenyi-tervvel kapcsolatban kiírt ötvenöt pályázat ismertetése, melyet a Társulás két munkatársa, Hodálik Pál és Ungvályi János tartott. A fórumokon sor került egy általános pályázati ismertetésre, majd pedig az érdeklődésre számot tartó pályázatok részletes megbeszélésére.

A rendezvényeken a szakmai segítséget a Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési Közhasznú Közalapítvány, a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, a Békés Megyei Munkaügyi Központ Kirendeltségeink munkatársai és a területileg illetékes falugazdászok biztosították.

A szervezők elmondása szerint a meghívottak körében negyven százalékos részvétel volt jellemző, amely igen kiemelkedő érdeklődésre utal. A legnagyobb figyelemre számot tartó pályázatok vállalkozók részéről a vállalkozás-erősítő program, a turizmusfejlesztési program és az aktív foglalkozáspolitikai célok köréből kerültek ki. A lakosság részéről leginkább az energiatakarékosági program tűnt a legfontosabbnak.

Ilyen tájékoztató jellegű fórumok folyamatosan zajlanak majd. A tervek szerint minden aktuális pályázati csomag megjelenésekor megrendezésre kerülnek a kistérség településein, ez által is segítve a térség önkormányzatait, vállalkozóit, társadalmi szervezeteit és az itt élő lakosságot.

Ungvályi János

Térségfejlesztési megbízott

Hodálik Pál

Kistérségi menedzser

A Széchenyi tervvel kapcsolatos pályázati információk a következő helyeken szerezhetőek be:

Ungvályi János térségfejlesztési megbízottnál: Szarvason, minden hétfőn 9.00-13.00 óráig a Körös-szögi Társulás irodájában. Szabadság u. 25-27. Gyomaendrődön, minden kedden 8.00-12.00 óráig a Vállalkozók Házában, Hősök útja 56. Tel: 06-30-294-0650.

Hodálik Pál kistérségi menedzsernél: Szarvas, Szabadság út 25-27. Tel: 06-311-122/169 mellék.

Gózan Helga és Károlyi Andreánál, a Hármaskörös Kistérségi Területfejlesztési Társulás irodájában Gyomaendrődön, a Városházán, Szabadság tér 1. Tel: 06-386-122.

Interneten, a Gazdasági Minisztérium honlapján:

Címek, ahol a pályázati kiírások, útmutatók és adatlapok beszerezhetőek:

Munkaügyi Központ Gyomaendrői Kirendeltségén. Mirhóháti u. 11. Tel: 06-386-212 vagy 715. Érdeklődni lehet: Timárné Búza Ilona kirendeltség-vezetőnél, vagy Magné Varjú Ildikó szolgáltatási ügyintézőnél.

Munkaügyi Központ Szarvasi Kirendeltségén: Vasút u.40. Tel: 06-312-329 Kepenyés János kirendeltség-vezetőnél.

Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Rt.-ben, Békéscsaba Árpád sor 18. Tel: 06-528-360. Petőné Deák Angéla marketing igazgatónál.

Magyar Turizmus Rt. Dél-alföldi Regionális Marketing Igazgatóság, Gyula Erkel tér 1. Tel: 06-521-020, 021, 022.

Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamarában, Békéscsaba, Penza ltp. 5. Tel: 06-451-755, 06-446-354.

ITDH, Dél-alföldi Regionális Képviselőtanács, Békéscsaba, Luther u. 10. 06-441-621.

„Emlékeim” - Uhrin Pál művei az OVI-Galérián

„Kis gyermekem csak nézzél szerteszét,
Éretted van itt minden, ami szép”

Várnai Zseni

Szivesen tettem eleget a meghívásnak, amely február 8-án a Kossuth úti Óvoda Galériájának megnyitására szól. Előszörként az endrédi születésű Uhrin Pál amatőr alkotó mutatkozott be képeivel, a szepet szerető, a művészet iránt érdeklődő gyermek és felnőtt közönségnek.

Az óvodába lépve a folyosón halk zene szól, mely a nyugalmat árasztó milió megteremtését segíti, egyben jó érzést kelt a gyermekekben, felnőttekben. Az otthonos, esztétikus, igényesen kialakított óvodai környezetben kapott értelmet az interjú bevezetőjében szereplő idézet.

Az óvoda működési feltételeiről, a nevelőmunka tartalmáról és az újszerű kezdeményezésről kérdeztem: Dr. Csoma Antal Gáborné óvodaszervezőt.

- Az öt csoportos 114 férőhelyes óvodát a 1999. augusztus 1-én az önkormányzattal kötött közoktatási megállapodás keretében működtetem. Nevelőtestületünk stabil, a személyi feltételek optimálisak, óvodapedagógusok végzik a nevelőmunkát. A csoportvezetők állandósága gyermekeinknek és a szülőknek egyaránt biztonságot jelent.

Óvodánk épületét, udvarát, berendezését folyamatosan alakítjuk úgy, hogy a lehető legjobban szolgálja a gyermekek nevelését, fejlődését, és megfelelő környezet biztosítson a dolgozóknak is.

- Milyen program alapján végzik a nevelőmunkát a Kossuth-úti óvodában?

- Programotokban olvastam az „Ezüst Hold Fény Színház”-ról. Kérlek, mutasd be őket!

- Óvodánk büszkesége, az óvodapedagógusokból alakult báb-, és színjátszó csoport; az Ezüst Hold Fény Színház. Előadásait az ultraviola fénytechnika teszi érdekessé és látványossá. Színvonalas műsoraikat a magyar népmesékből, gyermekirodalomból, igényesen válogatott zenei anyagból állítjuk össze. Céljuk: a zene és a látvány együttes hatásával élményeket szerezni a gyermekeknek, formálni esztétikai ítéletüket, ízlésüket, fejleszteni értelmi képességeiket.

- Úgy hiszem, hogy az elmondottakból már világos, hogy milyen szándékkal, milyen ötlettől vezérelve nyílt meg a kiállítás?

- Igen, amint már elmondottam, célunk, hogy a művészetek eszközeivel hassunk a gyermekekre. Ezért a verset, a mesét, a dramatikus játékokat, zenehallgatás, a rajzot – mintázást, a kézmunka lélekmesésítő erejét felhasználva eljuttassuk a gyermekeket a biztonságos örömet adó élményig.

Programunk megalkotása óta tervezzük az Ovi-Galéria kialakítását, teljesebbé téve ezzel a programunk megvalósítását. Létrehozásával célunk a gyermekek esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének kialakítása.

- Első kiállításoként Uhrin Pál alkotóra esett a választásotok. Miért?

- Az első kiállítás anyagát a gyermekek választották. A Művelődési Központban szervezett helyi alkotók kiállításainak látogatójaként a gyermekek Uhrin Pál alkotásai előtt időztek leghosszabban. S élményüket feldolgozva beszélgetéseik, rajzaik témáit a képen látottak adták. Ez ösztönözt bennünket Uhrin Pál megkeresésére. A mi kiállításunk megnyitása óta lehetőségük van a gyermekeknek a naponkénti gyönyörködésre, az alkotásokkal való állandó kapcsolatra. Szeretnénk, ha a galéria a gyermekek izlésformáló, szem-elket gyönyörködtető beszélgető helyévé válna.

- Városunkban több ismert alkotóművész él. Várható-e további kiállítás?

- Tisztelettel és nagybecsüléssel vagyunk minden Gyomaendrődön élő alkotóművész iránt, folyamatosan alakítjuk a kapcsolatot az alkotókkal, zeneikolával, művészi együttesekkel. Velük együttműködve tudjuk elérni, hogy a muzsika, az alkotások, a környezet esztétikai értékei megjelenhessenek óvodánkban.

- Van-e lehetőség a kiállítás megtekintésére?

- A kiállítás május 31-ig, hétköznap 9-17 óra között barmikor megtekinthető. Szeretettel várjuk az érdeklődőket.

-Köszönöm a beszélgetést, s remélem, hogy olvasóinknak még többször adhatunk hírt az Ovi-Galéria bemutatóiról. További eredményes munkát kívánok Önnek és ennek a nagyszerű kollektívának.

Császárné Gyuricza Éva

Évek óta alakítjuk, formáljuk sajátos nevelési programunkat. Az 1999 szeptemberében bevezetett nevelési programunk alapját az „óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” és az „óvodai nevelés játékkal, mesével” választható programok adták. A művészi irányultságú programok alappillére kettős: az érzelmekre építünk és a gyermek tevékenységét, alkotókészségét hangsúlyozzuk. Pedagógiai gyakorlatunkat a gyermekek szeretete vezérli. Az óvodában minden és mindenki a gyermekekért van! Ezt tartjuk a gyermekközpontosság alapjának, a mi küldetésünknek. Feladatunk nehéz, de nagyon szép: az embernevelés! Legfőbb törekvésünk, hogy a ránk bízott gyermekek az óvodában töltött 3-4 évüket boldogan, kiegyensúlyozottan, biztonságban éljék le. Most kell a fejlődésükhöz mindent megadnunk! A személyre szóló figyelem minden gyermeknek kijár nap, mint nap. Tetteinkkel kell sugározunk a feltétel nélküli szeretetet, s azt a gyermeknek oly fontos biztonságérzetet, hogy tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.

- Milyen speciális szolgáltatásokat szervez az óvoda?

- A szülők igényei alapján ebben a nevelési évben zene-óvodai, gyermektánc, kézműves foglalkozást, gyermektornát, angol nyelvtanulást, vízhez szoktatást, pedagógiai és pszichológiai tanácsadást nyújtunk.

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot legye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy a rendelkezése teljesíthető legyen, a borítékon az Ön nevével, lakcímével és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Mária néni meséi

Mese a mesebeli mézeskalács házról

III. fejezet

- Ez az! Meg van! - brummogta lelkesedve a mackó - Már ki is sütöttem.

- Ugyan mit, te habókos? - kacagott mind a hét fejével a sárkán.

- Brumm! Hogy mit? - nézett körül diadalmasan a mackó - hát a mézeskalácsot, amiből majd kockánként összerakjuk a Vasorrú házát.

A tündérrálynő ragyogó arccal bólintott:

- Rászolgáltál a nevedre, okos mackó! Ide hozzám szárnyas manók, kis tündérek! Sorolja el ki-ki, amint tudja, hogy kell dagasztani a mézeskalácsot!

- Kell hozzá egy csöbör méz!

- Kell hozzá két dolgos kéz! Zúgták a manók.

- Örölni kell hat zsák lisztet! Ki vállalja ezt a tisztet?

- Vállalom én, mi az nékem! Kötörő a mesterségem. Én zúzom a követ, kő a búzát zúzza, csak előbb hadd látom, hol a hat zsák búza! - lépett közelebb a Sziklatörő.

- Nézzétek a hörcsögőt! - kiáltott fel hirtelen a róka - ott viszi az irháját. Vajon mi ütött belé, hogy így megtáltosodott?

- Félt, hogy tőle kérünk búzát! Ciripelte muzsikahangját a tücsök. - Csípje meg a csóka csőre! Miért is ne kérnénk tőle?

Futhatott most már az ürge, bizony utolérték, búzáját is, tetszett vagy nem, mégis kölcsönkérték. Mit tehetett, odaadta.

A méhecskék kéretlenül is hozták már a mézet. Volt tehát már miből tésztát dagasztani, csak hogy nem volt miben.

- Kipi-kopi fakopács! Ha kell orvos, ha kell ács! - emelte meg piros kalapját hajladozva a harkály - ácsolok én teknőt már ma,

ha kerül egy öreg nyárfa. - Az is került, nem is soká. Fanyűvő csak sodorintott egyet egy vén fa derekán, és ácsolhatott, kopácsolhatott vígan harkály mester. Ezután már ment minden, mint a karikacsapás. Fecskék a kemencét tapasztották fi-

nom szalmás sárból, az ingyom-bingyom nyulacskák, tutálber vesszőt hordtak a máliber erdőből. Ropogott a rőzseláng, dagadozott a tészta, gyúrogatták, kiszaggatták, fakéregre sorba rakták, kemencébe veteggették. Este volt már hogy kiszedték. Akkorra feljött a hold, és a fényénél felépült a ház is. Ki-ki fogott egy-egy mézeskalácskockát, és a helyére rakta. Emelkedett a fal, helyére került a tető, és a Vasorrú olyan boldog volt, hogy egészen megszépült, kedves nagymamaarca volt, és a keze meleg és simogató.

- Brumm! Ez jó munka volt! Nyaralhat már Jancsi és Juliska, míg a világ, világ, s azután is két nap. - dörzsölte össze mancsait örvendezve a mackó.

- Így igaz! Így igaz! - örvendezett a cinegekirály is, és mindenki úgy érte, soha még ilyen örömet nem teremtett szép Mezeorszámban. Amint ott lelkesedtek, egyszer csak ott teremt közöttük, hipp-hopp Hüvelyk Matyi.

- Meghoztam a varázspálcát- kiáltott vígan, és úgy nézett körül, mintha ő lenne a hőse ennek a napnak.

- Vissza is viheted! - mondta a legkisebb királyfi, és az új házra mutatott - látod? Ezt mi építettük. Hogyha összefogunk, mindenképesek leszünk, kinek kell hát ez a hitvány botocska!

- Azért valamire még jó lesz, - mosolyodott el a királynő, és fogta a varázsvesszőt, leszúrta a földbe. A botocska frissen szádba szökken, ágakat növesztett, lombot suhogtatott, estéli szellőnek mesét sügött halkán, szél szerteröpíti versben, szóban, dalban.

Így született meg a Mesefa és Mézeskalács ház árnyékában. Ott szuszogott, hortyogott, kását fúj, vagy trombitált, így vagy, úgy de szundikált egész Mezeország.

Túl az Óperencián, a hetvenhét üveghegyeken innen, soha ilyen édes nem volt még az ál-
muk.

Mit gondoltok, miért?

DÖRMÖG A TÉL

Az öreg tél homlokán
Gyűrődnek a ráncok,
Hófolton toporog
Fürge fázomtácot.
Haragjában nagyot fúj,
A szakállát rázza,
Mert a tánchoz a nótát
Tavaszi citerazza.

- Irgum-burgum, bürgébör,
Kukoricaganca!
Még elúzne! El biz, a
Szemtelen suhanca!
Hóvirágos kalapját
Lám, hogy félrecepja,
S nem nézi, hogy a vén Tél
Szelek öregapja.

Rügyet lép az ebadta,
S virág lesz belőle.
Szégyen ide meg oda,
Futni kell előle!
Dörmög a Tél, de titkon
Mosolyog is közben.
Rákacsint a Tavaszra,
S eltűnik a ködben

ANYUKA ALTATÓJA

Hallod a csöndet? Itt az este.
Bársony cipőjét megkereste,
Felhúzta, s hipp-hopp térült, fordult.
Lépte nyomán csillag csikordult.
Szikrát szitált holdfény sugáron,
S szemedre szállt, mint színes álom,
Ígér ezernyi tarka képet,
Zsongó zenét, tündérmeséket.
Tied lesz mind, csak aludj kincsem!
Ringat a csönd. Lásd, szellő sincsen.

A mesét és a verseket írta Iványi Mária

1000 éve

velünk és értünk
a Magyar Katolikus Egyház

Adjuk adónk 1%-át!

Köszönjük, hogy személyi jövedelemadójának 1 százalékával is támogatja Egyházunkat.

Ha Ön már megtette, adja tovább ezt a lapot rokonának, barátjának, ismerősének!

www.katolikus.hu

A személyi jövedelemadó 1%-ával kapcsolatban
ingyenesen hívható zöld szám: 06-80-203-661

Trodalmi oldal

A magyarok szimfóniája

Gellért, Marosvár első püspöke bágyadt volt. Másnapján az önként vállalt heti harmadik böjtnék elpárolgott belőle az erő. A szent Misén is többször meg kellett támaszkodnia, az oltárra tenyerelve, hogy meginogása felett erőt nyerhessen. Utána pedig lepényt áztatva a felhígított langyos borban bűnbánóan evett néhány falatot, és végigdült az alacsony heverőn, amit magyar szekretáriusa, Mózes a nagy erdőn túlról, Transylvániából, dikónak nevez, a latin stratum helyett. Itt oldalára fordult és ötletszerűen emlegetett a széprajzolatú, misszálé színes betűmezén, bár hasára állítva is nehezebb esett megtartania.

„Clamaverunt justi, et Dominus exaudivit eos; et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos.”...

Csodálatos ez a Zsoltárok könyve – gondolta -, s mennyivel méltóságosabb, mint ahogy ma az ő Iltáijában hadarják. De milyen lehet ezeknek a lassan szelidülő farkasokból-bárány magyariaknak nyelvén, akiknek Isten rendeléséből, és Stephanus Rex akaratából a felkent pásztor!

Szólította is Páter Mózes, a szekretáriust, s kérte, mondaná el édesanyjának nyelvén, amit a markos, mackómozgású titkár, bakázva a sorok között el is kezdett, hogy azután, kérve az abszolút, segítségül hívja az ajtó előtt ellaudéturozó Valter éneklő kanokokat, és scola-magistert, aki teuton neve ellenére s a tudomány magasabb fokán úgyszintén megyeri.

Magas, sovány, másfél-gellértnyi magasságból zengedezi a glóriát s oly szelid, akárha galambfészkekben született volna.

Valter, engedelmet kérve a dikó szélére ült s bár keresgélte a megfelelő szavakat, szépen, tagolva, szentszolgálatosan hangsúlyozva a szöveget, alig itt-ott megbizonytalanodván benne:

„Ha kiáltanának légyen ez az igaznak, őket akkoron es meghallgatá az Ur: és minden szorongatásaikból megszabadítá. Áldom hát az Urat minden üdőben; ajkamval őket dűcsérvén szüntelen...”

Időnként meg-megroppantak fogai között a szavak, esetenként meggyullott a közöttük való pausa, mert magyar ruhájukat keresgélve, az apró, keszeg szakálás talján főpap pedig nézte, csemegézte tiszta tenorját s szinte nem is hallotta, hogy önmaga is beszél...

Méltóságos ez megyeri nyelv... Olyan mint a Ciceroé lehetett... Nem, nem barbarus (barbár. Szerk.) ez a nép, csak kereső... Úgy leszen újja, nem dobja el a régi magamagát... Belészóvi az újba...

S reákerdezhetett a fagaragványszerűen darabos arcú Mózes: „Szólítottál Püspök Atyánk!; miközben elbocsátó intésére, meghajolva s kezeit csuhájának ujába dugva kihétrézt Valter, csak ráfejcsóválta a nem-et s elcsendeskedte a gárciát...”

Kívül a hevenyén megépített aula körül, ott nyújtózkodott a tavasz-ból sürgöst előszökellő nyár, s zsbongott Marosvár – melyet újabban Csanádnak is nevezgetnek -, a földből magasított sáncain bévül. Tizedhozók alkudozta a számvevővel. Kemény, zsíros-gatyás legények kurjongatva törték be a harmadfüves csikókat, vaskos káromkodások s karikácsgergetések kíséretében. Scolás gyermekecskék a Pater Noster-t zengedezték. Udvarbíró osztogatta az igazságot, hol pálcával, hol kalodával. Páterek és fráterek szolozsmáztak körbe-karikába sétálgatva. Madarak énekeltek. Illatozott a levegő. S az úristenével társalkodó jóságos ember kellemesen érezte, hogy éled.

S ekkor hordó-öblös hang öklözött a harmóniába, nemcsak tiltakozás, átkozódás ízü s felkönyököltében meglátta a gazdáját is. Karát. A pogány papot, akit a megyeriek sámánnak, vagy táltos atyának mondanak s tilalmazva is szökösnek hozzá. Amit ő, ha teheti, látatlanba is vesz, mivel hogy a jón úgy sem győzhet a rossz. Hiszen orvoskodik is ez a Kara, gyakorta sikerrel; a népség pedig újhitű: Csámpáskodón az Omnipotens Deus és az óvallás reves kópjafa-kisistenei között.

Kara hajlott, kortalan korú, de magáért tehető ember. Az udvornikok vonszolnák a deres felé, de a farkoccos, lógóbajszos vénség – oldalán a ministránsai számba menő öccseivel – támasznak vetvén a lábát, ellenszegül s csilingelő sokcsengettyús botjával hadonászik, tömegcsődítő szájkasodás közben, mögötte megyeri asszonyok nyomulnak, szláv zsenák bozsemojoznak, körül a csikósok megszűvegelik, s még udvornik is akad, aki inkább kérleli, mitsem taszigálna...

Gerhardus püspök némi tanácstalankodás múltán kiszólt Mózesnek: „Hozzám vezessétek!; s minutákon bévül ott is állott előtte Kara, zsíros hajával, kónya bajuszával, orvosló tarisznyájával, és csengettyús botjával egyetemben. Mindenaló gyűlölet nélkül. Inkább némi tisztelettel is, hiszen a talján főpap szelid jóságáról saszármakon repült a hír, s Kara atyát is kiirgalmaskodta már jó néhányszor, hol a tömlőcverem fenekéről, hol a nevelő pálcák suhogása alól.

Mit tétél megint, Te ember! – kérdezte tőle Mózes szájjával, aki hívatlanul a táltos háta mögé nyomult. – Szolgáltad a gonoszt!

A vénember előbb szavatlan dühössé veresedett, majd juházott valamicskét:

Nem szulgálem (szolgálom. Szerk.), új istennek szulgája, csak illendően megtiszteltem vala. Szabad megyeri vagyok uruszágszerző (országyszerző. Szerk.), nem üdegen jövevény... Müénk ez az ország – s jól megrágvá a szót, mégis csak kimondta -, uradom! Sinbotocskákba rakám Busa eltörtött karját, mert Balogfia csakánnyal legyinté. No, és megkiáltám a haldokló Tímár bátyáért Tengrit, a végtelent...

A püspök térdére könyökölt ültében...

Tengri...Sokszor hallotta már ezt a nevet Gellért püspök, de igaz értelmét nem fogta fel, a megkiáltásának még úgy sem...Paganus (pogány. Szerk.) bálványának ítélte. Túl a bizantinousok (bizánciak. Szerk.) tévelygéséin. Titkozatosnak és keménynek ítélte. Kérte hát Mózes, tudóskodjanak utána.

Ki az a Tengri, te Kara, és mi az, hogy végtelen!

A táltos rácsodálkozott s hozzászelidült, hogy beszélgető cimborának vették:

Tengri, az Öregisten, az ég és föld ura s mert mindenhun jelenlévő vala, vagyón és lészen, hát végtelen minden üdőbkn...Mint az a nagy víz, melyből nem ivott vala a lúvam, mert sóval elegyes...

Igy gyatrálodta, némi tisztelettől sem hiányosan Mózes, olykor keményszavas vitákba bonyolódva az öreggel, rosszul illesztett konyhalatinra a választ, és Gellért püspök, a világ köldökének, Velencének szülőtte belegabalyodott felvillanó gondolataiba.

Mare...tenger...nyilván innen a neve annak a magyar bálványának is, a megkiáltása pedig fohász: Légyen igralmas egy bünyő lélek felett, aki visszatér hozzá...Paganus-ság bizony ez, de...de...de...

Megszólalni azonban nem volt ideje, mert Kara közebönkénteskedett:

Másat is tevék, uradom! Megkövetném a Boldogakszint (Boldogasszony. Szerk.) es, fogja meg a Hódfia membéli Emese kezeit, aki ágyán fekszik s negyednapkeltétől heába szaporodna!

A könyörület Krisztus képében járó megborzongott attól, ami a hallottaktól összeállott benne...

Hát rosszat cselekszik ez az ember, ha rosszul is teszi a jót! Hát törtenhet-é valami is a siralom völgyének a tengernél is végtelenebb Omnipotens Deus szentséges akaratán kívül!

Engedjétek el! – rendlekezett szinte keményen. – Orvosoljon, csak ne kiáltozza hangosan azt a Tengrit...Es kapjon eledelt, testi ruhát az udvamikoktól, az óvéivel egyetemben. Dixi! Szóltottam! Járjál békével és világosítsa meg elmédet az Ur, te...Kara

Mózes eldörmögte – talán kicsinykéve többet is -, a vén táltos fejet hajtott, és utána cövekegyenesen kihátrázott az ajtón. A küszöbeön azonban megcsilingeltette csengettyús botját, s szinte végzéképpen majdnem fejedelmi méltósággal harsogta el a kősonétét:

Jól vagyón üdegen nagy úr, Jézus szulgája. Majd éretted es megkiáltom lészen Tengrit, ha előve az utolsó órad, mert könyörület, jorgalom van a te szűvedben...

A tomác ágasain turbékoltak a galambok s arra alá, túl a Maroson, az égboltozat sátorán villámlás cikázott által.

És másnap habos paripás hímők hozta az érseki tudósítást Esztergomból, hogy Stephanus Rex, minden magyariak kegyes, apostoli királya visszatért Teremtő Istenéhez...

TÍMÁR MÁTÉ

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Ízes ízek

Marhatarja hidegen, melegen

Legjobb szürkemarhából. Csontos marhatarját vegyünk lehetőleg bordavas-tagságú hússzeletekkel. A vastag hússzeletek mindkét oldalát bedörzsöljük zöld-borssal és kakukkfűvel. Mély tepsit füstölt szalonnával bélelünk. Erre fektetjük a fűszerezett húsokat, majd beborítjuk további füstölt szalonna szeletekkel. Száraz vörösbort vagy rozét öntünk alá és kb. 1 kg vöröshagymát karikázunk mindennek a tetejére. A hagymát megsózzuk. Alufóliával betakarjuk a rakott tepsit és hideg-re tesszük egy éjszakára vagy fél napra. Utána 180 fokon sütjük, a hústól függ mennyi ideig. Ha melegen fogyasztjuk a marhatarját, akkor a szaftot és párolt hagymát is feltalaljuk, burgonyapürével. Az elkészült csontoshús rendkívül finom hidegen, bajor parasztkenyérrrel. Ebben az esetben a sütőből kivéve a húsról el kell távolítani a szaftot, szalonnát és hagymát.

Seidl Ambrus

BÉRBEADÓ MEZŐGAZDASÁGI MŰVELÉSRE

Közel az endrődi város-rész határához (Kisrét-en a volt spárgás föld) azonnalra bérbe adan-dó.

Érdeklődni lehet:
386-689 telefonszá-mon.

NÉPI MONDÁSOK AZ IDŐJÁRÁSRÓL

március

12-én: Megrázza Gergely a szakál-lát

18-án, 21-én: Sándor, József, Bene-dek zsákba hozzák a meleget

19-én: Ha József napján derül, a hő-ség hozzánk beül

Szólások

Tavaszi szél utat szárazszt,
őszi eső vizet áraszt

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1.a volt ENCI udvarában

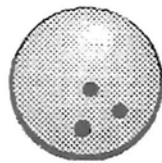

Magas szintű szolgáltatással, kellemes kör-nyezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, kon-ferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü el-készítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

NŐI CIPŐT A GYÁRTÓTÓL!

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTEKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

GELLAI LÁSZLÓ CIPŐGYÁRTÓ

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

Corvo bianco

Corvo Bianco Schuh Bt.
Cipőipari Bt.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 9457-148

Női, Leányka-, és Fiú- cipőgyártás

A TURUL CIPŐ KFT

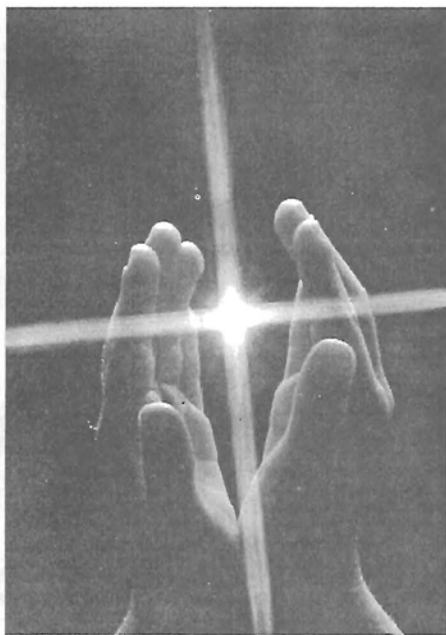

Felvételre keres varrónőket, cipő-felsőrész-készítőket és cipő gyártókat gyomaendrődi, dévaványai és kamuti telephelyeire, tartós munkára, jó kere-seti lehetőséggel.

Vidékről bejárást térítjük, vagy megoldjuk.

Érdeklődni lehet: 66/386-251 telefo-non Oláh Ferencnél

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek,
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BÓTOS VILMOS, aki a Szabadság u. 24. sz. alatt lakott, február 13-án 75 éves korában befejezte földi pályafutását, Istenhez tért. Gyászojók: felesége, fia és annak családja, és a rokonság.

GELLAI JÁNOSNÉ, Fő út 56 sz. alatti lakos, január 23-án 92 éves korában rövid szenvedés után megtért Teremtő Istenéhez. Gyászojók: A rokonság és az ismerősök valamint az Ószikék Otthon dolgozói és lakói.

ÖZV. HANYECZ GYÖRGYNÉ ROJIK MARGIT, aki a Zrínyi u. 41. sz. alatt élt, február 5-én 94 éves korában hosszas betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászojók: lányai és családjuk, elhunyt lányának családja, a rokonok és az ismerősök.

ÖZV. KALMÁR ELEKNÉ HUNYA KATALIN, Blaha u. 15. sz. lakos, február 4-én 79 éves korában hosszas betegség után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászojók: fiai és családjuk, testvérei és azok családjai, rokonok és az ismerősök.

MADARASZ LÁSZLÓ, aki a Rancó: u. 6. sz. alatt élt, február 4-én 76 éves korában hosszas betegség után távozott az élők sorából. Gyászojók: felesége, fia és családja, a rokonok és az ismerősök.

PFEIFFER JÓZSEF, aki a Tompa u. 19. sz. alatt lakott, február 1-én, 90 éves korában

visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászojók: felesége, leánya és családja, elhalt fia családja, a rokonok és az ismerősök.

SZOSZNYÁK MATYÁS, aki a Református Szeretetotthonban élt, február 9-én Isten akaratában megnyugodva, 85 éves korában távozott az élők sorából. Gyászojók: a Szeretetotthon lakói és dolgozói, valamint az ismerősök.

TÍMÁR ETELKA, aki a Zöldfa u. 7. sz. alatt élt, január 26-án 87 éves korában az Örökkévalóság honába költözött. Gyászojók: fia, lánya és azok családja, a rokonok és az ismerősök.

ÖZV. TÍMÁR KÁROLYNÉ IVÁNYI GIZELLA, aki Szent Antal u. 2. sz. alatt élt, január 24-én 73 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászojók: édesanyja, fia, lánya és azok családja, a rokonság és az ismerősök.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik szeretett halottunk, Kalmárné Hunya Katalin temetésén részt vettek, és gyászunkban részvételükkel osztoztak.

Gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

A Városi Sportszarnok március havi program tervezete

Női konditorna: hetente hétfőn 18.00-19.00 között
Csütörtökön 17.30-18.30 között.

Vezető: Varga Lajos tornász olimpikón

Női kézilabda: hetente pénteken 20.00-21.00

Vezető: Sipos Dezső zestnevelő

Röplabda: (MIX) hetente hétfőn, 19.00-20.00

- 3-án „B” csoportos teremlabdarúgó bajnokság 13.00-18.00
4-én „A” csoportos teremlabdarúgó bajnokság 13.00-18.00
10-én Nőnap a csarnokban: labdajátékok – röplabda- kosárlabda- kézilabda 15.00-19.00
11-én „A” csoportos teremlabdarúgó bajnokság 13.00-18.00
15-én Március 15. Kupa középiskolás leány kézilabda torna 6 csapat részvételével 9.-17.00
16-án „B” csoportos teremlabdarúgó bajnokság 13.00-18.00
17-én Nemzetközi teremlabdarúgó torna 9.00-14.00
részvevők: Nagyenyed – Hódmezővásárhely – Martfű, Gyomaendrőd.
GYFKC – Hódmezővásárhely NB. II-es bajnoki férfi kézilabda mérkőzés
Ifi: 15.00 - Felnőtt: 17.00
18-án „A” csoportos teremlabdarúgó bajnokság 13.00-18.00
24-én „B” csoportos teremlabdarúgó bajnokság 13.00-18.00
31-én GYENK SE – Kétsoprony megyei I. O. bajnoki női kézilabda mérkőzés:
Ifi: 16.00
Felnőtt 18.00

Hova jut el a **Városunk** folyóirat?

Olvasóink, előfizetőink, támogatóink jóvoltából immár hazánkban 72 városba, településre küldünk újságot. Ezt ábrázolja az alábbiakban közölt térkép, mely tanúságot tesz arról, hogy szinte az egész országot behálózza újságunk a VÁROSUNK. És ami a térképen nem látható: lapunk eljut az Egyesült Államokba, Kanadába, Németországba, Görögországba, Romániába (Erdélybe), hol tudósítónk is működik. Beszélhetünk még az Internetről, ahol újságunk olvasható az egész világon magyarul beszélő és értő olvasók számára:

www.szentgellert.hu

Bízunk és reméljük, hogy lapunk támogatóinak száma tovább fog növekedni a 2001. évben is.

Felelős szerkesztő

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

A szőlő szaporítása

A szőlő szaporítását hasonlóan egyéb növények szaporításával megegyezik:

Magról (ivaros szaporítás)

Növényi részek felhasználásával (ivartalan, vagy vegetatív szaporításnak nevezzük)

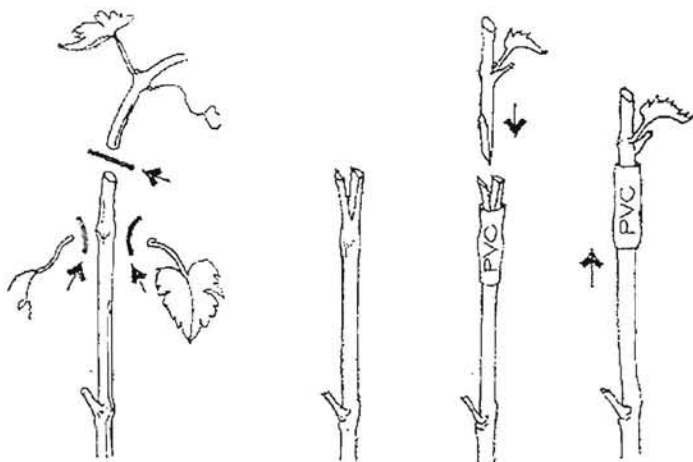
A magról történő szaporítást a nemesítésénél használják a kuttatók, nemesítők.

Az ivartalan szaporítás történhet:

(Oltott, gyökereztetett dugvány útján. (Szőlőoltvány lerakatokban kapható)

Sima vesszőt iskolában előgyökereztetünk (1-2 év), majd a kívánt helyre kiültetjük. (Vidékünkön főleg otelló fajtáknál alkalmazják ez a módszert.)

Tőkehiányok pótlására elültetett alanyvesszők, vagy direkt termő szőlők oltására alkalmazzuk a zöldoltást. Ideje: május második fele, június eleje Úgy az alany, mint a nemes vessző zöld állapotban van. A Hasítékoltással meg kell várnunk az alany és az oltóhajtás kifejlődésének idejét. Ezt az oltási módot jobbra kötött talajon használjuk. Az alanytőken csak azokat a hajtásokat hagyjuk meg, amelyeket beoltunk. A művelet szélcsendes időben végezzük. Az oltás módja az alábbi ábrán látható, melyet hasítékoltásnak nevezünk:

A nem kívánt, idős szőlőfajták oltását tőkenyakban végezzük. A tőkefejet a talaj felszínétől 1-2 cm-re vágjuk le. Ezért a levágás előtt a nyaktól távolítsuk el. A levágás után, ha a tőke nagyon könnyezik, úgy a további munkákkal 2-3 napot várjunk. Ezt követően erős fonnallal felülről számítva 6-8 cm-re erősen kössük át a tőkenyakat. Ez azért szükséges, hogy a függőlegesen történő bevágáskor a kelletnél nagyobb, mélyebb hasadék ne keletkezzen. Ezt követően helyezzünk bele egy vagy két oltócsapot az ábra alapján:

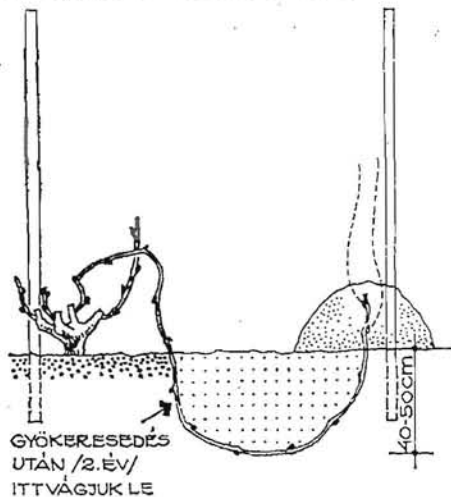
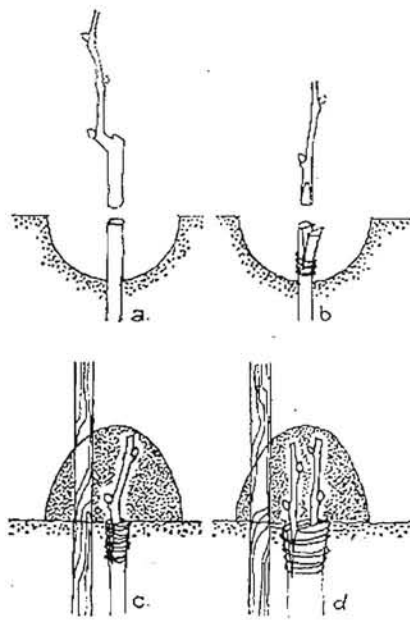
Erős zsineggel, többszöri rátekeréssel kössük össze a vágott hasadékot az oltócsappal együtt, majd fedjük be egy pár centiméter

laza talajjal, vagy homokkal. Célszerű a környékét faágakkal körül szurkálni, mert a macskák, madarak kárt tehetnek a kibújó hajtásban. Köztudott, hogy a fiatal szőlőhajtás könnyen letörik.

Itt Gyomán sok kertbarátnak szerzett örömet **Putnoki Balázs**, Tompa úti lakos, aki megszállottja a kertészkedésnek. Számtalan tőkenyakban történő oltást végzett szíveségből mindannyiunk meglegedésére.

Nálam 32 évvel ez előtt végzett ilyen irányú tevékenységet. Kívánjuk, hogy még sokáig adjon sok jó tanácsot a kertészkedőknek (pl. kártevők elleni vegyszeres védekezésben, újabb vegyszerek használatában stb.).

Tőke pótlására szolgál a tőkepótló bujtás. A hiányzó tőke melletti szőlő egy vesszőjét a talajban áthúzzuk a kijelölt helyre és meggyökereztetjük. A kibujtatott vesszőt két év múlva a meggyökerezés után leválasztjuk az anyatőkeről, mint az alábbi ábrán láthatjuk:

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Tavaszi ajánlataim:

- ⇒ kukorica vetőmag, DEKALB – KISKUN stb.
- ⇒ lucerna mag, fűmag, takarmányrépa,
- ⇒ burgonya, bioburgonya
- ⇒ tasakos zöldség, borsó
- ⇒ virágmag, virághagyma, rózsafő
- ⇒ virágföld, virágtáp, és cserepek
- ⇒ lemosó vegyszerek, műtrágyák
- ⇒ kézi permetezők, szerszámok, létrák
- ⇒ fűnyírók kedvező áron
- ⇒ gumicsizmák, munkaruhák, eső ruhák
- ⇒ szivattyúk, tömlők, fóliák.

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd,

Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323 * Szerkesztők: Bajusz Tünde, Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária, Marsiné Giritz Erzsébet, Márton Gábor, Stark László * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Ny.sz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. *

HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu